Vasile Fetescu

Stropi de înțelepciune

- Aforisme, cugetări, gânduri -

Editura PIM
Iaşi, 2006

Ilustrația copertei: *Gânditorul de la Hamangia*
(statuetă neolitică)

Caseta CIP

ISBN

Vasile Fetescu

Aforismul:
- „jumătate de adevăr sau unul şi jumătate”.
  (**R. Kraus**)
- „minimum de cuvinte, maximum de sens”.
  (**Mark Twain**)
- „rezumat de experienţă, pilulă de înţelepciune”.
  (**F. Vanderem**)
- „sunt cugetări care alcătuiesc o carte şi altele care zugrăvesc un caracter”.
  (**N. Iorga**)
- „simplu grăunte de metal nobil ce poate avea greutatea lumii”.
  (**L. Blaga**)

Stropi de înţelepciune

- Aforisme, cugetări, gânduri -

Editura PIM
Iaşi, 2006

De acelaşi autor:

- **Preocupări pedagogice** – Studii şi cercetări psihopedagogice, Imprimeria B.C.U, Iaşi, 1982;
- **Preocupări pedagogice** ed. a II-a (îmbogățită) – Studii şi cercetări psihopedagogice, Editura „Spiru Haret”, Iaşi, 1995;
- **Flori târzii** – proză, versuri, aforisme, Editura „Cutia Pandorei”, Vaslui, 2002;
- **Parfum de spini** – proză, versuri, aforisme, Editura „PIM”, Iaşi, 2003;
- **Educator adevărat** – proză scurtă, Editura „PIM”, Iaşi, 2004;
- **Toamnă la Copou** – proză, Editura „PIM”, Iaşi, 2005;
- **Lumina educației** – microantologie de texte psihopedagogice, Editura „PIM”, Iaşi, 2005;
- **Vâslaş în luntrea vieții** – proză, Editura „PIM”, Iaşi, 2006.

Tehnoredactare şi copertă: bioing. Paul Bobîrnă

Cuvânt înainte

Este, cred, un act de curaj să-ți exprimi gândurile într-o manieră condensată sub formă de *pilule de înțelepciune* şi să le oferi analizei şi judecății publice. Unele viziuni personale sau stângăcii în formularea ideilor sunt inevitabile într-o asemenea îndrăzneață întreprindere. Aforismele sau parimiile – cum mai sunt numite – adunate în acest volum sunt rezultatul unei îndelungate experiențe didactice şi de viață, şi au fost culese cu migală şi stăruință, *bob cu bob* precum mărgăritarele din nisipul mării sau pulberea de aur din minereul aurifer.

Am însumat în acest volum gândurile ce mi-au frământat mintea şi simțămintele care mi-au inundat inima de-a lungul anilor, le-am exprimat în cuvinte puține dar pline de înțelesuri, optând pentru formulări dense, laconice chiar. Unele idei mai cuprinzătoare nu au putut fi condensate într-o singură propoziție sau frază şi au îmbrăcat enunțuri mai dezvoltate.

Alegerea unui titlu care să acopere varietatea şi multitudinea aforismelor cuprinse în prezentul volum nu a fost un lucru uşor. Tentante erau şi titlurile: *Gânduri diamantine, Gânduri hoinare, Gânduri slobode şi nude* ş.a. Opțiunea pentru *Stropi de înțelepciune* s-a datorat frumuseții

sintagmei şi puterii ei de a sugera conţinutul pe care îl străjuieşte.

Gruparea parimiilor pe teme mai largi, sintetizarea conţinutului lor în formulări condensate, numerotarea şi aşezarea acestora într-o succesiune logică, alcătuirea indicelui tematic au fost operaţiuni ce au necesitat un mare volum de muncă.

Volumul *Stropi de înţelepciune* pe care îl propun cititorilor mei fideli nu este o carte de lectură facilă, destinată alungării plictisului sau ademenirii somnului. Conţinutul lui raţional şi cu elemente de filozofie îl îndeamnă pe cititor la reflecţii incitante, la reţinerea unor jaloane şi sugestii călăuzitoare în meandrele vieţii.

Cu riscul de a fi suspectat de deficit de modestie, îi îndemn pe cei ce vor intra în posesia acestei cărţi, să nu o *îngroape* într-un raft de bibliotecă unde se depersonalizează şi îşi pierde valoarea paideică, ci să o aşeze pe noptiera de la căpătâiul patului pentru a o avea la îndemână şi a putea reveni asupra conţinutului ei ori de câte ori vor simţi nevoia.

Izvorât din viaţa de acum şi mai de demult şi îmbogăţit cu învăţăminte adunate de-a lungul timpului, volumul *Stropi de înţelepciune* poate fi o lectură utilă.

Autorul

EDUCAȚIE
CULTURĂ

Educație

1 ∗ Nu poți face educație altora dacă tu însuți nu ești bine educat.

Autoeducație

2 ∗ Educația școlară se încheie la un moment dat. Autoeducația durează toată viața.

Educație

3 ∗ Educația timpurie este mai rodnică și mai prețioasă decât cea târzie.

Educator

4 ∗ Pentru a fi un bun educator, inteligența și cunoștințele de specialitate și psihopedagogice sunt necesare dar nu suficiente. Formarea unor personalități complete presupune ca educatorul să posede har și suflet de apostol.

Educație

5 ∗ Educația copilului unic implică mai multe dificultăți și prezintă mai multe riscuri.

Educație familială

6 ∗ Dragostea fără măsură față de copii poate genera carențe majore în educația lor.

Educație familială

7 ∗ Climatul intelectual, lecturile dirijate, convorbirile cu conținut educativ, dezbaterea unor situații cu încărcătură emoțională pozitivă, formularea unor judecăți de valoare în prezența şi cu participarea copiilor – sunt condițiile favorabile educației familiale.

Vindecători

8 ∗ Şi doctorul şi educatorul sunt vindecători. Primul tratează şi alină suferințele, cel de-al doilea înlătură neştiința şi zideşte personalitatea.

Educator

9 ∗ Un educator cu chemare şi har pentru profesia didactică nu va dezarma niciodată în fața dificultăților. El va găsi întotdeauna resursele sufleteşti şi raționale necesare depăşirii lor.

Adevăr

10 ∗ În educație, adevărul este principalul mijloc pentru cultivarea onestității, a corectitudinii.

Bine-rău

11 ∗ În educație, *mai binele* este urmarea surclasării binelui, iar *mai răul* este consecința tolerării răului.

Şcoală

12∗ Şcoala cea mai înaltă şi mai de folos este *şcoala moralității*.

Educație

13 ∗ Pornirile instinctuale şi înclinațiile spre vicii trebuie zăgăzuite înainte de a deveni obişnuințe.

Educație

14 ∗ Tarele comportamentale şi fisurile în edificiul moral sunt consecințe ale greşelilor săvârşite în educația timpurie a copilului.

Educație

15 ∗ Cu tact şi cu dragoste măsurată,
Se face educația adevărată.

Educație

16 ∗ Educația este bună sau rea în funcție de valorile spirituale şi moral-civice pe care le promovează, şi de scopurile pe care le urmăreşte.

Educație

17 ∗ Încrederea, încurajarea, recompensele, dragostea măsurată pot face, în educație, mai mult decât coerciția şi pedepsele.

Greşeli

18 ∗ De cele mai multe ori, greşelile săvârşite în educația copiilor se răsfrâng, ca un bumerang, asupra părinților şi bunicilor.

Enciclopedism

19 ∗ Enciclopedismul este un țel educațional de mult apus.

Autodidaxie

20 ∗ Autodidaxia este *şcoala* deschisă tuturor doritorilor, fără nici un fel de îngrădiri sau oprelişti.

Preocupări

21 ∗ Sănătatea şi buna educație a tineretului trebuie să fie preocupările cardinale ale familiei, şcolii şi societății în ansamblul ei.

Armonizare

22 ∗ În educație, practicile tradiționale care şi-au dovedit eficiența şi valoarea formativă trebuie menținute şi armonizate cu noile cerințe social-economice. Reformismul excesiv şi snobismul nu pot aduce decât deservicii educației.

Dăscălie

23 ∗ De când economia țării e-n derivă
Dăscălia nu mai este atractivă.

Coloană

24 ∗ Brâncuşi a creat *Coloana infinitului* care l-a propulsat în nemurire. Şcoala a făurit coloana fără de sfârşit a spiritualităţii româneşti, pentru care merită cinstea şi preţuirea întregii naţiuni.

Dacă…

25 ∗ Dacă toţi părinţii ar cultiva în inimile şi cugetele copiilor lor cultul muncii şi setea de cunoaştere;

...dacă Şcoala, Familia, Biserica i-ar apropia pe copii de *Casa Domnului* şi de credinţa în Dumnezeu;

...dacă la educaţia civică a copiilor şi tinerilor ar participa toţi adulţii şi toate instituţiile;

...dacă cuvântul *Patrie* s-ar asocia în minţile copiilor cu sentimentele de dragoste şi preţuire;

...dacă spiritul de dreptate, cinste, corectitudine, disciplină etc., ar fi insuflat celor mici de la cea mai fragedă vârstă;

...dacă respectul şi grija faţă de persoanele vârstnice şi cele aflate în dificultate ar fi inoculate de timpuriu în sufletele copiilor...

…**ROMÂNIA de mâine** ar avea, cu siguranţă, alt chip...

Educatori

26 ∗ Buni educatori nu pot fi decât persoanele care au vocație pentru înfăptuirea acestei complexe şi nobile opere.

Semnături

27 ∗ Opera ştiințifică sau artistică poartă, în mod firesc, semnătura autorului ei. Oare câte semnături ar trebui încrustate pe un produs al educației?

Frumusețe

28 ∗ Frumusețea fizică a omului este un dat al Naturii. Frumusețea sufletească, mult mai prețioasă, este opera educației.

Achiziție

29 ∗ Autoeducația poate fi considerată cea mai prețioasă achiziție a omului.

Probabilitate

30 ∗ Numai cu duhul blândeții e puțin probabil că se poate înlătura întotdeauna răul din om (copil sau adult).

Greşeli

31 ∗ Două sunt greşelile fundamentale, cu urmări imprevizibile, în domeniul educației: toleranța excesivă şi lipsa de autoritate.

Avere

32 * O bună educație dată copiilor este mai prețioasă decât cea mai mare avere pe care le-am putea-o oferi.

Buna educație

33 * Buna educație e mai prețioasă decât aurul.

Educator

34 * Educatorul trebuie să fie o personalitate integră, complexă şi puternică pentru a influența pozitiv pe educabili.

Exemplu

35 * Influențează-i pe cei din jurul tău cu forța contagioasă a exemplului bun!

Consecințe

36 * Când scade activitatea instituțiilor de educație şi cultură, creşte solicitarea instanțelor judecătoreşti şi a închisorilor.

Urmări

37 * Severitatea excesivă este dăunătoare în educație; dragostea fără măsură şi toleranța nelimitată pot avea, însă, urmări catastrofale.

Autoritate
38 ∗ Adevărata autoritate în educație este cea care induce respect şi disciplină, nu cea impusă de norme şi regulamente.

Buna-creştere
39 ∗ Buna-creştere se vede, înainte de toate, în respectul şi grija copiilor față de părinți.

Profesor
40 ∗ Profesorul, de orice specialitate şi vârstă, trebuie să fie pentru învățăcei o sursă nesecată de informații, de îndemnuri cu finalitate formativă şi nicidecum un emițător de opinii politice, de date autobiografice, de amintiri din viața personală.

Şcoala
41 ∗ Şcoala trebuie să pregătească tineretul pentru viață, astfel ca viața să devină pentru el o veritabilă şcoală.

Modelator
42 ∗ Asemenea şlefuitorului de diamante, educatorul modelează, cu migală şi măiestrie, multiplele fațete ale personalității copilului.

Îndemnuri pentru părinți şi bunici

43 * Iubiți-i pe copii cu măsură şi îmbinați armonios dragostea cu exigența;

Nu oferiți copiilor mai mult decât au nevoie şi cereți-le atât cât pot ei da;

Autoritatea este condiția de bază în educație, fără ea nici nu poate fi vorba de buna-creştere a copiilor;

Acordați-le ajutor în depăşirea obstacolelor numai după ce v-ați convins că au făcut tot ce le-a stat în putință;

Manifestați înțelegere față de copii fără a fi excesiv de toleranți. Greşelile mici, trecute cu vederea, le prefigurează pe altele mai mari, iar regretele de pe urmă sunt zadarnice;

Numai respectând personalitatea copiilor le veți câştiga încrederea.

Dresaj

44 * Constrângerile exagerate, certurile, neîncrederea, pedepsele folosite în relațiile cu copiii duc mai curând la dresaj decât la educație.

Bun-simț

45 * Sentimentul ruşinii dovedeşte bun-simț şi ține de educația elementară.

Influență

46 ∗ Neînțelegerile şi disputele violente din familie în prezența copiilor îi traumatizează psihic şi au o influență negativă asupra educației lor.

Satul

47 ∗ Satul – leagănul patriotismului şi al veşniciei.

Autodidaxie

48 ∗ Pe băncile şcolii şi universității suntem ucenici, învățăcei. Rigorile profesiei didactice ne obligă să devenim autodidacți. Altfel…

Moştenire

49 ∗ O bună educație este moştenirea cea mai prețioasă pe care o putem lăsa urmaşilor.

Educație

50 ∗ Educația este sământa miraculoasă care creşte şi rodeşte numai în soluri bune şi în condiții prielnice.

Bunătate

51 ∗ În educație bunătatea peste măsură poate fi dăunătoare şi de aceea trebuie drămuită cu cântarul de farmacie.

Zădărnicie

52 ∗ Este zadarnic să aştepţi dragoste şi respect din partea copiilor dacă i-ai crescut prost.

Temelie

53 ∗ Temelia pentru construirea personalităţii omului este pusă în familie. Calitatea edificiului înălţat apoi de către şcoală, societate, profesie, depinde de trăinicia ei.

Alfabet

54 ∗ Şcoala trebuie să-i înveţe pe copii şi tineri nu numai alfabetul limbii, ci şi alfabetul vieţii.

Carte

55 ∗ Cartea vieţii nu poate fi citită de cei ce nu i-au învăţat slovele.

Educaţie

56 ∗ În educaţie, cuvântul potrivit şi comunicarea non-verbală sunt, întotdeauna, mai eficiente decât nuiaua.

Ideal

57 ∗ O personalitate armonios împlinită a tineretului este idealul educaţional al societăţilor care privesc mai mult spre viitor.

Capricii

58 ∗ Capriciile nu sunt apanajul copiilor răsfățați. Ele se manifestă la persoane de toate vârstele şi sunt consecința greşelilor săvârşite în educația timpurie.

Țel

59 ∗ Bunul simț, cinstea şi respectul față de părinți trebuie să fie țelul suprem al educației familiale.

Educație

60 ∗ Aurul medaliilor dă strălucire numelui celui care le-a cucerit; nu însă şi caracterului acestuia. O bună educație, în schimb, înnobilează şi numele şi caracterul celui care a dobândit-o.

Învățare
Înțelepciune
Carte

Fericire
61 ∗ Ce puțin îi trebuie înțeleptului pentru a fi fericit!

Nefericit
62 ∗ Veşnicul nemulțumit nu va fi niciodată fericit.

Consecințe
63 ∗ Dacă la o vârstă oarecare,
Copilul nu-ți mai acordă respect şi ascultare,
Nimeni altul nu este vinovat…
Culegi ceea ce ai semănat.

Otravă
64 ∗ Exemplul rău este o otravă pentru sufletul neîntinat al copilului.

Discrepanță
65 ∗ Ca părinte sau educator nu eşti crezut şi urmat dacă în relațiile cu copiii propovăduieşti cinstea şi binele, iar în fapte practici minciuna şi răutățile.

Şcoala vieții
66 ∗ Oricât de învățat ai fi,
De şcoala vieții nu te poți lipsi

Adevăr
67 ∗ Nu poți da altora ceea ce nici tu nu ai.

Înțelepciune
68 ∗ Într-o situație delicată, înțeleptul evită să-şi spună părerea, deşteptul dă un răspuns diplomatic iar prostul dă cu măciuca în baltă.

Măiestrie
69 ∗ Părinții care au crescut mulți copii şi educatorii cu experiență ştiu că există copii uşor educabili, copii cu receptivitate scăzută față de mesajul educativ şi copii refractari la influențele educative. Competența şi măiestria educatorului se evidențiază în modelarea cu rezultate notabile a personalității copiilor din ultima categorie.

Erudiție
70 ∗ Devin erudiți numai cei ce depăşesc granițele învățământului livresc şi învață toată viața.

Voință
71 ∗ Cine doreşte să ajungă pe culmile înalte ale cunoaşterii trebuie să posede nu numai capacitățile intelectuale necesare dar şi o voință puternică.

Înțelept
72 ∗ Nu toți învățații sunt înțelepți.

Conducător
73 ∗ Un conducător înțelept este de preferat unui conducător filozof; înțeleptul este pragmatic şi eficient, filozoful pluteşte cu capul în nori.

Certitudine, îndoială
74 ∗ În orice certitudine există şi o fărâmă de îndoială, după cum în orice îndoială există şi un bob de certitudine.

Risc
75 ∗ Cine nu învață toată viața riscă să fie depăşit de problemele existenței.

Şcoala şi viața
76 ∗ Şcoala trebuie să aibă o largă deschidere către viață pentru a transforma viața într-o veritabilă şcoală.

Visător
77 ∗ Cine visează şi în stare de veghe trăieşte într-o realitate paralelă, într-un neîntrerupt somn al rațiunii.

Taine

78 * Natura, care este veşnică, nu îşi dezvăluie singură tainele; ele trebuie descoperite de noi, muritorii.

Învățăminte

79 * Experiența proprie este o sursă inepuizabilă de învățăminte care, însă, trebuie conjugate cu cele dobândite din experiența altora.

Învățare

80 * În învățare, noile cunoştințe şi abilități însuşite reprezintă profitul care trebuie reinvestit în vederea sporirii capitalului de informații.

Cunoştințe

81 * Cunoştințele însuşite superficial ori mecanic sunt inutilizabile şi dispar uşor din memorie.

Învățare

82 * Achizițiile intelectuale realizate prin efort propriu sunt mai bine înțelese, se păstrează mai multă vreme şi pot fi utilizate la nevoie pentru dobândirea altor cunoştințe.

Învățăminte
83 ∗ Cine citeşte mult învață multe.

Pasiune
84 ∗ Pasiunea pentru lectură se transformă uneori în *boală*. Este, cred, singura maladie care nu trebuie vindecată.

Lectură
85 ∗ Citim pentru a învăța, citim pentru a ne informa, citim pentru a înlătura plictisul, citim pentru a ademeni somnul, citim pentru că ne face plăcere, citim pentru că ne-am *îmbolnăvit* de citit.

Învățare
86 ∗ În procesul învățării simpla lectură este insuficientă. Citirea textului trebuie însoțită de utilizarea procedeelor mnemotehnice şi de o motivație puternică.

Înțelegere
87 ∗ Înțelegerea, exprimată în capacitatea de a pătrunde în esența problemelor şi de a descoperi relațiile de interdependență, este cheia învățării raționale.

Memorare

88 ∗ Memorarea mecanică, acest „cumplit meşteşug de tâmpenie” (I. Creangă) are efecte negative asupra calităţii învăţării şi, mai cu seamă, asupra sănătăţii mentale.

Gând

89 ∗ Gândul este premisa acţiunii, nu şi mobilul ei.

Critici

90 ∗ E mai înţelept să ţii seama de criticile duşmanilor decât să te bucuri de laudele *prietenilor*.

Înţelept

91 ∗ Înţeleptul învaţă şi de la proşti; prostul nu învaţă nici din propriile greşeli.

Înţelept

92 ∗ Înţeleptul gândeşte profund, vorbeşte puţin şi face mult.

Idei

93 ∗ Ideile acceptate nu devin, automat, convingeri.

Idei
94 ∗ Ideile luminează calea, convingerile sunt mobilurile acțiunilor.

Învățare
95 ∗ Ambiția şi stăruința în învățare se pot dovedi, în unele cazuri, mai prețioase decât inteligența.

Înțelepciune
96 ∗ Chibzuința şi îngăduința sunt dovezi de înțelepciune pentru depăşirea situațiilor tensionate.

Înțelepciune
97 ∗ Înțelepciunea este busola care ne orientează atunci când ne aflăm la marile răspântii ale vieții.

Înțelepciune
98 ∗ În nici o şcoală, oricât de înaltă, nu se studiază înțelepciunea. Ea se dobândeşte în vâltoarea vieții.

Înțelepciune
99 ∗ Înțelepciunea poate fi construită numai pe o temelie solidă de cunoştințe şi experiență de viață.

Risipitori

100 * Risipitorii de bani şi de bunuri materiale trebuie dezavuaţi, nu şi cei ce irosesc învăţătură şi cultură.

Învăţătură

101 * Învăţătura, ca zestre spirituală, se dobândeşte cu eforturi mari şi oferă satisfacţii pe măsură dacă este folosită cu înţelepciune.

Fericiţi

102 * Fericiţi nu sunt întotdeauna cei avuţi şi îmbuibaţi; ci mai adesea cei care ştiu să se bucure de puţinul pe care îl au.

Inteligenţă

103 * Sprinteneala minţii nu are nici o legătură cu viaţa afectivă.

Fantezii

104 * Fanteziile – gânduri slobode scăpate de sub control.

Autoeducaţie

105 * Un autodidact are nevoie de sute şi mii de cărţi. Pentru autoeducaţie e nevoie de una singură: Cartea Vieţii.

Mentori

106 * Cine ştie multe şi-i ajută pe alții să se lumineze, rămâne pentru totdeauna în memoria afectivă a acestora.

Inteligență

107 * Inteligența unei persoane nu trebuie apreciată după cunoştințele pe care le posedă, ci după calitatea soluțiilor inedite pe care le găseşte pentru rezolvarea, rapidă şi corectă, a unor probleme teoretice sau practice.

Înțelept

108 * Înțelept nu este cel ce posedă multe cunoştințe, ci acela care le foloseşte când şi unde trebuie.

Înțelepciune

109 * Omul poate fi scutit de multe neplăceri dacă reuşeşte să picure în sentimente un stop de rațiune şi în gândire o fărâmă de afecțiune.

Cunoştințe

110 * Cunoştințe bogate au mulți oameni; mai puțini sunt cei care ştiu şi pot să le împărtăşească şi altora.

Lăcomie
111 ∗ Lăcomia în cunoaştere este, probabil, singurul domeniu în care o meteahnă se transformă în virtute.

Coş
112 ∗ S*ubconştientul* – coşul de gunoi al memoriei.

Prestigiu
113 ∗ Prestigiul unei şcoli este dat de calităţile intelectual-morale ale dascălilor care o slujesc.

Randament
114 ∗ Nivelul randamentului în învăţare nu este asigurat de timpul consumat, ci de interesul manifestat şi de efortul intelectual depus.

Interes
115 ∗ Interesul şi voinţa îndeplinesc în învăţare acelaşi rol pe care îl au catalizatorii în reacţia chimică.

Carte
116 ∗ Cartea bună îşi atrage cititorii precum nectarul florilor albinele.

Cultură

117 * Omul însetat de cultură este atras de carte aşa cum plantele sunt atrase de lumina şi căldura soarelui.

Carte

118 * Cartea va fi la mare cinste şi căutare atunci când lectura va deveni o trebuință pentru tineret.

Cultură

119 * Cultura bogată şi înaltă aureolează personalitatea celui ce o posedă.

Diamante

120 * Oamenii de ştiință şi cultură sunt diamantele de pe diadema unei națiuni.

Cărți

121 * Nu toate cărțile deteriorate dintr-o bibliotecă sunt şi cele mai citite. Unele au încăput pe mâini neglijente şi criminale.

Cartea

122 * Rațiunea de a exista a unei cărți este de a fi citită.

Cartea

123 ∗ Cartea – bibelou, din raftul unei biblioteci, nu îşi poate etala valoarea spirituală.

Cititori

124 ∗ Nu scriu pentru a decora rafturile librăriilor şi bibliotecilor; scriu pentru cititori.

Cărți

125 ∗ Unele cărți costă mai puțin decât o sticlă de băutură fină. Totuşi, iubitorilor de alcool li se par scumpe.

Cărți

126 ∗ O carte este bună chiar dacă oferă cititorului o singură idee prețioasă.

Cărți

127 ∗ Sunt citite mai mult şi apreciate cărțile care se adresează şi sufletului, nu numai minții.

De ce?

128 ∗ Melomanii ascultă creațiile celebre de muzică cultă de zeci de ori, manifestând acelaşi interes şi trăind aceleaşi emoții estetice. Cartea, ca operă de artă, este rareori recitită. De ce?

Carte

129 ∗ În conținutul cărții se oglindește spiritul și credința creatorului ei.

Cărți

130 ∗ Admir cumințenia și tristețea tăcută a cărților din vitrinele și rafturile librăriilor, care își așteaptă cititorii.

Cartea

131 ∗ Cartea – un miracol oferit de harul creatorului ei pentru îmbogățirea minții și înnobilarea sufletului cititorilor.

Iubire

132 ∗ Autorii își iubesc cărțile ca pe proprii copii. Și cărțile și copiii sunt rodul creației lor.

Carte

133 ∗ O carte este considerată frumoasă sau interesantă în funcție de gustul, nivelul așteptărilor și preocupările cititorului.

Seif

134 ∗ Cartea este un seif, burdușit cu bijuterii spirituale, care așteaptă să fie desferecat și golit de către cititori.

Comori

135 ∗ Cărțile – comori de înțelepciune care aureolează pe autori şi-i înnobilează pe cititori.

Experiență

136 ∗ Nu poți face față solicitărilor vieții învățând numai din propria experiență.

Istorie

137 ∗ Pământul nu-şi dezvăluie singur istoria tezaurizată în măruntaiele sale de-a lungul mileniilor.

Lectură

138 ∗ Citind pe îndelete şi cu atenție o carte reții mult mai mult din înțelepciunea ei decât dacă galopezi prin ea.

Învățare

139 ∗ Cunoştințele nu pătrund singure în minte, ca praful în ochi.

Înțelepciune

140 ∗ Există situații în care înțelepciunea este dovedită prin tăcere.

Înțelepciune

141 ∗ Ignorantul dă soluții pentru toate problemele, înțeleptul numai pentru cele pe care le cunoaşte.

Prejudecăți
142 ∗ Cei ce îşi organizează viața după prejudecăți şi vise au prea puțină minte.

Carte
143 ∗ O carte lipsită de idei folositoare este ca un pom fără roade.

Idei
144 ∗ În creație, ideile sunt ca păsările călătoare, cu deosebirea că ele (ideile) rareori se mai întorc.

Comori
145 ∗ Cărțile sunt comori de înțelepciune pe care le descoperă numai cei ce le citesc.

Înțelepciune
146 ∗ Experiența profesională, autodidaxia şi experiența de viață sunt principalele surse ale înțelepciunii.

Cunoaştere
147 ∗ Îndrăzneala, perseverența, îndoiala în procesul cunoaşterii sunt atribute fundamentale ale omului de ştiință.

Cultură şi civilizaţie

148 ∗ Nu se poate stabili o legătură directă între nivelul de cultură şi gradul de civilizaţie ale omului.

Pericol

149 ∗ Când dragostea şi toleranţa părinţilor depăşesc limitele normalităţii educaţia copilului este compromisă.

Educaţie

150 ∗ Orice părinte trebuie să ştie că fără autoritate, fără dragoste bine dozată şi fără exemple demne de urmat nu se poate face o bună educaţie copiilor.

Roade

151 ∗ Învăţătura dobândită cu trudă şi sacrificii dă roade numai dacă este pusă în valoare.

Învăţătură

152 ∗ Cine învaţă mereu ştie tot mai mult şi găseşte soluţii optime pentru problemele complexe ale vieţii.

COPILĂRIE
TINEREȚE
BĂTRÂNEȚE
AMINTIRI

Învățare

153 ∗ Nimeni nu se naşte învățat, ci doar cu predispozițiile necesare pentru acumularea cunoştințelor. Exersarea minții de la cea mai fragedă vârstă şi dezvoltarea voinței şi a dorinței de a învăța sunt factorii determinanți în acest demers.

Absurditate

154 ∗ Este absurd să cauți la bătrâni frumusețe şi la copii înțelepciune.

Cauze

155 ∗ Din păcate, nu toți copiii şi tinerii care dispun de capacitățile şi aptitudinile necesare învățării le folosesc în acest scop. Unora le lipsesc motivația adecvată şi îndrumările competente ale adulților.

Bătrânul

156 ∗ Bătrânul tânjeşte după trecut, este nemulțumit de prezent şi nu are încredere în viitor.

Țeluri

157 ∗ Autocunoaşterea, autoeducația, sănătatea şi credința trebuie să fie țelurile supreme care să ne călăuzească toată viața.

Pierderi
158 ∗ Cunoştințele înmagazinate în memorie se împuținează în timp, se devalorizează (ca banii păstrați la saltea) şi devin inutilizabile dacă nu sunt îmbogățite, actualizate şi folosite.

Vârstnici
159 ∗ Cu sănătatea împuținată, cu povara anilor în spate, cu speranțele spulberate, vârstnicii trăiesc într-un prezent dezamăgitor.

Sfat
160 ∗ Nu căuta înțelepciune la cel cu minte puțină.

Bătrânețe
161 ∗ Bătrânețea nu-i o vină şi nici o ruşine. Trăieşte-o demn!

Înțelept
162 ∗ Cine posedă abilitatea de a evita conflictele este înțelept şi îşi asigură un trai liniştit.

Proiecte
163 ∗ Proiectele îndrăznețe realizează-le la tinerețe, ca să te poți bucura la bătrânețe de împlinirea lor.

Bătrâni şi copii
164 ∗ Bătrânii şi copiii trebuie trataţi cu îngăduinţă; primii din cauza neputinţei, copiii din cauza neştiinţei.

Bătrâneţe
165 ∗ Nu toate persoanele vârstnice se simt bătrâne.

Bătrân
166 ∗ Una e să fii bătrân şi alta e să te simţi bătrân.

Bătrâneţe
167 ∗ Cu un suflet tânăr, bătrâneţea poate fi trăită frumos.

Îmbătrânire
168 ∗ Trupul şi sufletul nu îmbătrânesc în acelaşi ritm.

Bătrâneţe
169 ∗ Bătrâneţea nu este marcată, neapărat, de numărul anilor, ci de neputinţele şi suferinţele care apar.

Bătrâneţe
170 ∗ Boala şi bătrâneţea nu trebuie căutate, ele vin singure.

Bătrânețe

171 ∗ Bătrânețea şi singurătatea adesea se-ntâlnesc şi, ca tusea şi cu junghiul, se-nfrățesc.

Bătrânețe

172 ∗ Bătrânețea – apusul vieții, nedorită de nimeni, dar care vine ineluctabil.

Dacă…

173 ∗ Dacă toți copiii şi nepoții ar oferi părinților şi bunicilor (când se află în impas) măcar o părticică din ceea ce aceştia au investit în ei, am întâlni numai bătrâni fericiți.

Drumul vieții

174 ∗ Apa nu curge la deal şi nici bătrânul nu merge spre tinerețe.

Copilăria

175 ∗ Este bine dacă la vârsta senectuții copilăria este doar evocată şi nu retrăită prin manifestări puerile.

Amintiri

176 ∗ Amintirile – fapte, întâmplări şi trăiri de demult, evocate şi transformate potrivit dorințelor actuale.

Amintiri
177 ∗ Amintirile – cioburi de viață recuperate din pulberea anilor care s-au scurs.

Amintiri
178 ∗ Amintirile îşi pierd din farmec şi candoare dacă sunt *cosmetizate*.

Copilăria
179 ∗ Copilăria – primul segment din viață după care tânjim toată viața.

Copii
180 ∗ Copiii trebuie ocrotiți, bine educați şi pregătiți pentru viață pentru că de felul cum îi creştem depinde viitorul lor şi al țării.

Copilăria
181 ∗ Copilăria se încheie odată cu dispariția naivității şi candorii.

Imaturitate
182 ∗ La vârsta maturității, manifestările copilăreşti trădează imaturitate mentală.

Pensionar
183 ∗ Pensionarul îl recunoşti de la distanță după hainele lustruite şi demodate, după paşii târşâiți, după mirosul de naftalină şi de lehamite.

Record
184 ∗ Inginerie financiară demnă de Cartea recordurilor: să supraviețuieşti o lună de zile, fără împrumuturi şi fără datorii la utilități, cu o pensie de 2,5 milioane lei.

Copilării
185 ∗ Numai copiilor li se potrivesc manifestările copilăreşti.

Uitare
186 ∗ Cine condamnă manifestările copilăreşti ale infanților, uită că a fost copil.

Candoare
187 ∗ A-ți păstra sufletul şi candoarea de copil, nu înseamnă infantilism.

Părinți
188 ∗ Pe copii îi înțeleg, îi ocrotesc şi îi iubesc cu adevărat cei ce au privilegiul de a fi părinți.

Părinți
189 ∗ Nu toți părinții stăpânesc şi practică în mod ireproşabil *meseria* de părinte.

Copilăria
190 ∗ Copilăria – paradis pierdut în negura anilor şi căutat cu obstinație.

Patriot

191 ∗ Cel ce tânjeşte după locul natal, după anii copilăriei, îşi iubeşte şi cinsteşte părinţii şi pe dascălii care l-au format, este iubitor de ţară şi de neam.

Şcoală

192 ∗ Jocurile copilăriei – şcoală pentru edificarea personalităţii şi de pregătire pentru viaţă.

Bătrân

193 ∗ Copilul care nu se bucură de jocurile copilăriei este un bătrân în miniatură.

Jocuri

194 ∗ Jocurile copilului trebuie încurajate şi diversificate. În ele se prefigurează germenii viitoarelor aptitudini şi ai trăsăturilor de personalitate.

Jocul

195 ∗ Jocul satisface trebuinţe fiziologice şi psihice ale copilului şi constituie principalul mijloc de dezvoltare fizică, intelectuală şi morală a acestuia.

Chibzuință

196 ∗ Pensionarul este reținut la cheltuieli şi îşi socoteşte mereu gologanii nu din cauza avariției, ci din teama de a nu rămâne fără pâine până la următoarea pensie.

PERSONALITATE
CARACTER
MORALITATE

Dispreț
197 ∗ Cine îşi disprețuieşte semenii se disprețuieşte pe sine.

Conştiință
198 ∗ Conştiința să-ți fie biserica sufletului iar gândurile bune slujitorii ei credincioşi.

Frumusețe
199 ∗ Frumusețea morală este mai de preț ca frumusețea fizică.

Voința
200 ∗ Voința se căleşte în lupta cu greutățile.

Vicii
201 ∗ Cei lipsiți de voință cad lesne pradă viciilor.

Fermitate
202 ∗ Fermitatea voinței dă strălucire caracterului.

Succes
203 ∗ O voință puternică este garanția succesului în viață, dacă este însoțită de țeluri clare şi de capacități intelectuale.

Victimă
204 ∗ Este un non-sens să te plângi dacă eşti victima propriilor nechibzuințe şi slăbiciuni.

Condiție
205 ∗ Cunoaşterea de sine este prima condiție a proiectării corecte a viitorului.

Fapte
206 ∗ Vorbele sunt un exercițiu retoric al omului. Faptele sunt cele care dau valoare şi lumină caracterului.

Filozofii
207 ∗ Oscilăm între două filozofii: cea a vorbelor şi cea a faptelor. Depinde pentru care optăm pentru a ne defini.

Esență
208 ∗ Vorbele sunt învelişul; faptele sunt cele care exprimă esența personalității.

Entități disjuncte
209 ∗ Nu există nici o legătură între frumusețea fizică şi noblețea caracterului.

Ranchiună
210 ∗ Supărarea este omenească, vine şi trece. Pizma şi ranchiuna, însă, sunt persistente şi dezonorează pe cel ce le manifestă.

Lauda
211 ∗ Rareori în spatele laudelor abundente se ascund gânduri curate.

Linguşitori
212 ∗ Linguşitorii nu fac economie de laude atunci când urmăresc beneficii personale.

Lăudăroşenie
213 ∗ Lăudăroşenia declanşată de infatuare şi orgolii are ca efect îndepărtarea de realitate şi scăderea receptivității față de critică.

Valoare
214 ∗ Nu averea este aceea care dă valoare şi strălucire personalității omului ci integritatea caracterului.

Transparență
215 ∗ Falsa omenie nu poate ascunde fiara din om.

Încredere
216 ∗ Încrederea în puterile proprii este spada cu care ne croim drum prin hățişurile vieții.

Ereditate
217 ∗ Ceea ce nu ai dobândit prin ereditate, în multe cazuri este imposibil de compensat prin educație.

Voința

218 ∗ Voința este coloana vertebrală a caracterului.

Voința

219 ∗ Voința, ca şi caracterul în ansamblul său, se verifică şi se consolidează în împrejurări solicitante.

Inteligență

220 ∗ O străfulgerare a minții nu prefigurează neapărat o inteligență scânteietoare

Ereditate

221 ∗ De umbră şi de zestrea nativă nu te poți lepăda.

Unicitate

222 ∗ Unicitatea individualității este un dat al eredității.

Asemănare

223 ∗ Două sau mai multe persoane se pot asemăna în unele privințe, dar niciodată până la identificare.

Modestie

224 ∗ Modestia este o haină care se potriveşte oricui. Totul e să nu fie folosită în exces.

Fals
225 ∗ Falsa modestie este un mod grosolan de a cerşi laude.

Dificultate
226 ∗ E greu să fii cinstit într-o adunătură de hoți.

Cinste
227 ∗ Nu poți fi cinstit cu alții dacă nu eşti cinstit cu tine însuți.

Întrebare
228 ∗ Ce este mai de preț: averea sau cinstea?

Miere şi fiere
229 ∗ Mierea din glas nu poate ascunde niciodată fierea din suflet.

Cinste
230 ∗ Cinstea şi omenia sunt mai presus ca averea.

Conştiință
231 ∗ Conştiința este paznicul moralității.

Cunoaştere
232 ∗ Cine se cunoaşte pe sine este realist în proiecte şi acțiuni.

Cunoaştere de sine
233 ∗ Adevărata cunoaştere de sine este cea realizată prin intermediul altora.

Mobiluri
234 ∗ Aspiraţiile înalte devin mobiluri puternice numai dacă sunt realiste.

Autoaprecierea
235 ∗ Autoaprecierea personalităţii trebuie să fie o reflectare, cât mai fidelă, a aprecierilor altora, o rezultantă a acestora.

Vorbe şi fapte
236 ∗ Omul este ceea ce face, nu ceea ce spune.

Autocunoaşterea
237 ∗ Autocunoaşterea şi, pe această bază, înfăptuirea autoeducaţiei trebuie să-l preocupe pe orice om întreaga viaţă.

Realism
238 ∗ Nu încerca să pari ceea ce nu eşti. Fii tu însuţi!

Dificultate
239 ∗ Mai lesne citeşti în stele decât în sufletul omului.

Frumusețe

240 ∗ Este firesc şi bine ca oamenii să se preocupe de frumusețea fizică. Dar ar fi şi mai bine dacă ar manifesta aceeaşi grijă şi pentru înfrumusețarea caracterului.

Nimb

241 ∗ Nimbul personalității este caracterul moral.

Diamante

242 ∗ Învățătura, înțelepciunea şi moralitatea sunt diamantele personalității umane.

Onoare

243 ∗ Onoarea nu se poate cumpăra
Oricât de mult ai oferi pe ea.

Autocunoaştere

244 ∗ Există pericolul să ne subapreciem sau să ne supraapreciem calitățile dacă nu ne raportăm permanent la modul în care ne apreciază cei din jur.

Timiditate

245 ∗ Timiditatea excesivă este generată de neîncrederea în propriile puteri şi de insuficienta cunoaştere de sine.

Noblețe
246 ∗ Bogăția și frumusețea caracterului imprimă personalității noblețe și strălucire.

Țintă
247 ∗ Un caracter bine clădit și nobil trebuie să reprezinte ținta supremă a ziditorilor de personalități.

Personalitate
248 ∗ O personalitate completă și nobilă se construiește și se șlefuiește pe durata întregii vieți.

Ideal
249 ∗ Perfecțiunea personalității umane este un ideal ce încă nu a fost atins.

Bunătate
250 ∗ Bunătatea și cinstea izvorăsc din inimi curate și suflete mari.

Oglindă
251 ∗ Privind cu atenție în oglinda sufletului îți vei descoperi imperfecțiunile și deformările propriei personalități.

Putere

252 ∗ Adevărata putere a omului nu stă în forța muşchilor ci în sclipirea minții şi puterea voinței.

Prietenie
Duşmănie
Politețe

Prietenie

253 ∗ Prieteniile neîntreținute se destramă ca o dragoste neglijată.

Respect

254 ∗ Cine respectă pe alții se respectă pe sine.

Încredere

255 ∗ Încrede-te în omul care promite puțin şi face mult.

Personalitate

256 ∗ Cinstea şi cu omenia când se întâlnesc
O personalitate împlinită definesc.

Prieten

257 ∗ Cine-i prieten cu toată lumea nu are, de fapt, prieteni.

Elogii

258 ∗ Când nu are lăudători, infatuatul îşi aduce singur elogii.

Deziluzii

259 ∗ În relațiile interumane, marile deziluzii vin de la cei de la care ne aşteptăm mai puțin.

Îndemn

260 ∗ Nu pleca la drum cu un prieten şovăielnic!

Prietenie

261 ∗ Prietenia sinceră şi dezinteresată
Este o prietenie adevărată.

Prietenie

262 ∗ Prietenia statornică, trainică şi curată oferă omului o stare de bine, de încredere şi de securitate.

Falsă prietenie

263 ∗ Prietenia clădită pe interese şi profituri este falsă şi primejdioasă.

Prietenie

264 ∗ Prietenia se statorniceşte anevoie dar se poate destrăma intempestiv.

Profitori

265 ∗ Când ai bani şi-i risipeşti,
Prieteni fără să cauți găseşti.

Prietenie

266 ∗ Un *frate de suflet* (prieten adevărat) poate fi mai apropiat şi mai prețios ca un frate biologic.

Politețe

267 ∗ Sub o falsă politețe se pot ascunde multe rele, inclusiv duşmănia.

De reținut!
268 ∗ Cel mai de temut duşman îți este fostul prieten şi cel mai bun prieten poate deveni fostul duşman.

Duşmănie
269 ∗ Duşmănia fățişă este mai puțin periculoasă decât cea ascunsă.

Prietenie
270 ∗ Prietenia adevărată nu este cea declarată cu vorbe frumoase, ci cea dovedită prin fapte.

Prietenie
271 ∗ Prietenia este ca vinul: cu cât este mai veche cu atât este mai trainică.

Venin
272 ∗ Cel ce duşmăneşte
Venin răspândeşte.

Prieten
273 ∗ Cel ce, cu bună credință, nu ne împărtăşeşte toate opiniile şi nu ne aprobă toate demersurile îl putem considera prieten. Duşman este cel ce ne doreşte şi ne provoacă răul.

Oameni răi

274 ∗ Ura, duşmănia, invidia şi ranchiuna sunt trăsături de caracter dominante ale oamenilor răi.

Nestatornicie

275 ∗ Prieteniile între copii sunt ca ploile de vară. Se întemeiază şi se destramă cu aceeaşi uşurinţă.

Frumusețe
Vorbe - fapte
Artă
Creație

Creatori
276 ∗ Meşteşugari sunt mulți, în toate domeniile, creatori mai puțini.

Creația
277 ∗ Creația, ca cea mai înaltă formă a activității umane, produce bunuri materiale şi spirituale originale, unele de inestimabilă valoare ştiințifică, artistică sau practică.

Creatori
278 ∗ Orice om este, la naştere, un potențial creator. Cei înzestrați cu har creator urcă pe cele mai înalte culmi ale creației oferind omenirii valori nepieritoare.

Duşmănie
279 ∗ Cine de ură şi duşmănie-i stăpânit
Are sufletul înnegurat şi otrăvit

Prietenie
280 ∗ Prietenia sinceră şi dezinteresată se întemeiază, se verifică şi se consolidează în timp.

Creatori
281 ∗ Iubitori de frumos sunt mulți, creatori de frumos mai puțini.

Creație literară
282 ∗ Scrisul, ca activitate de creație literară, este supus judecății publice şi evaluării criticii de specialitate. Autorul cunoaşte adevărata valoare a operei sale după ce ea a trecut prin *furcile caudine*.

Valoare
283 ∗ Adevăratele calități îți conferă valoare indiferent dacă neprietenii ți le recunosc sau nu.

Kitsch
284 ∗ Kitsch-ul în artă este ca iubirea falsă.

Capcană
285 ∗ O prietenie ocazională se poate dovedi o capcană periculoasă.

Creație
286 ∗ Omul este măsura creației divine.

Actori
287 ∗ Dacă educația este o artă (Comenius) părinții şi educatorii sunt, deopotrivă, actori.

Discrepanță
288 ∗ Între frumusețea fizică şi frumusețea morală nu există, de cele mai multe ori, nici o legătură.

Aparențe
289 ∗ Nu tot ce e frumos şi atrăgător, e şi bun. Şi ciupercile otrăvitoare sunt mai ochioase şi mai îmbietoare decât cele bune.

Inspirație
290 ∗ Inspirația – musafir mult dorit – vine când vrea ea, nu când o aştepți tu.

Talent
291 ∗ Talentul este un capital prețios, care se poate pierde dacă nu este cultivat şi investit.

Perfecțiune
292 ∗ Perfecțiunea a fost şi rămâne visul oricărui creator – un Everest neatins al spiritului uman.

Scriitori
293 ∗ Asemenea pictorilor, care filtrează realitatea şi o transpun în imagini potrivit viziunii lor, scriitorii creează o realitate proprie pe care o zugrăvesc în operele lor.

Însemnări
294 ∗ Însemnările – lațuri pentru prinderea ideilor pasagere.

Creație
295 ∗ Oricât de abstractă, orice operă de artă reproduce o realitate transfigurată prin viziunea autorului.

Mască
296 ∗ În spatele unui chip frumos se poate ascunde un suflet hidos.

Creație
297 ∗ A crea nu înseamnă a face ceva din nimic, ci a transfigura, într-o viziune proprie, elementele oferite de realitatea materială şi spirituală.

Artă
298 ∗ Arta se confundă cu viața. Există şi o artă de a trăi.

Artă
299 ∗ Arta izvorăşte din realitățile vieții. Şi cea mai abstractă artă este, în ultimă instanță, realitate spiritualizată.

Creatori
300 ∗ Marii creatori de artă sunt cei ce reuşesc să descopere spiritul lucrurilor şi să-l transforme în operă de artă.

Artă
301 * În artă se oglindeşte spiritul şi valoarea unei naţiuni.

Educaţie
302 * Arta autentică face educaţie morală şi estetică celor ce vin în contact cu ea.

Ambasadori
303 * Operele de artă sunt ambasadorii spirituali ai naţiunilor în lume.

Autoprezentare
304 * Când cutreieră continentele, operele de artă nu au nevoie de translatori.

Cunoaştere
305 * Cunoaşterea prin intermediul artei are şi o componentă afectiv-educativă.

Artă
306 * Dacă vrei să cunoşti specificul spiritual al unei naţiuni studiază-i arta.

Prietenie
307 * Nu toţi cei ce îţi arată greşelile îţi vor răul după cum nu toţi cei ce te laudă îţi vor binele.

Buna-creştere
308 * Frumuseţea poate fi dăunătoare uneori. Buna-creştere – niciodată.

Originalitate

309 ∗ Pentru a fi original, creatorul de artă trebuie să semene doar cu el însuşi.

Artă

310 ∗ *Arta de a trăi* nu este doar o figură de stil.

Bogăție
Sărăcie

Umilință

311 ∗ Sărăcia îl umileşte şi îl deprimă pe cel căzut în ghearele ei.

Muncă

312 ∗ Nimeni nu a scăpat de sărăcie stând cu brațele încrucişate.

Lenea

313 ∗ Lenea şi cu sărăcia adesea se-nsoțesc
Şi în bună înțelegere conviețuiesc.

Leneşul

314 ∗ Leneşul e întotdeauna ocupat cu statul degeaba.

Lenea

315 ∗ Lenea nu este un dat a naturii, ea se învață.

Optimism

316 ∗ Din fericire, lenea este o boală vindecabilă.

Fler

317 ∗ Reuşesc în afaceri cei ce au fler şi curaj.

Afaceri

318 ∗ Dacă toți cei ce se avântă în afaceri ar reuşi, ar dispărea falimentele.

Noroc

319 ∗ Norocul în afaceri îi favorizează pe curajoşi şi realişti, nu pe visători.

Lăcomie

320 ∗ Lăcomia în afaceri este întotdeauna păguboasă.

Sete

321 ∗ Setea de îmbogățire nu se potoleşte niciodată.

Sfetnici

322 ∗ Chibzuința şi moderația trebuie să fie sfetnicii omului de afaceri.

Sărăcie

323 ∗ Averea, oricât de mare, nu poate ascunde sărăcia sufletească.

Umanism

324 ∗ Umanismul celor mai mulți dintre îmbogățiți este în mare suferință.

Avere

325 ∗ Averea şi cinstea arareori fac casă bună.

Pericol

326 ∗ Averea, ca şi cinstea, se dobândeşte greu dar se poate pierde într-o clipită.

Bogat
327 ∗ Bogatului i se deschid toate uşile.

Puterea banilor
328 ∗ Cu bani mulți poți cumpăra orice, în afară de cinste şi nemurire.

Etalare
329 ∗ Înavuțitul îşi etalează mândria iar săracul modestia.

Contraste
330 ∗ Cu cât creşte bogăția celor puțini, cu atât se adânceşte sărăcia celor mulți.

Democrație
331 ∗ Democrația post-decembristă de sorginte neaoş-românească a adus trăitorilor din spațiul mioritic tot felul de libertăți: pentru unii (puțini la număr) libertatea de îmbogățire nelimitată pe căi neortodoxe, pentru alții (cei mulți) libertatea de a trăi în sărăcie şi umilință.

Sărăcie
332 ∗ Pauperitatea este împovărătoare şi insuportabilă. Sărăcia morală, însă, este degradantă.

Ştiinţă
333 ∗ În afaceri şi politică nu ai ce să cauţi dacă nu ştii să minţi.

Neconcordanţă
334 ∗ Bogăţia materială şi cea sufletească arareori se însoţesc.

Bogăţie
335 ∗ Traiul îmbelşugat nu asigură aproape niciodată tihnă şi fericire. De cele mai multe ori este acompaniat de tensiuni, anxietate şi trudă epuizantă.

Moştenire
336 ∗ Bogăţia prin moştenire dobândită
Adeseori cu nepăsare-i risipită.

Vise
337 ∗ Nimeni nu s-a îmbogăţit doar visând la bogăţie.

Omul…
338 ∗ Omul harnic, chibzuit şi strângător
Are casa îmbelşugată şi în muncă spor.

Viaţă
339 ∗ Cine stăpâneşte ştiinţa vieţii îşi poate organiza viaţa după vrere.

Casa
340 ∗ Nu casa burduşită cu mobile şi obiecte prețioase asigură confortul psihic necesar familiei ci mai curând aceea în care domneşte duhul înțelegerii, al stimei şi al înțelepciunii.

Bogăție
341 ∗ Bogăția spirituală este extrem de prețioasă pentru om dar, din păcate, ea nu ține nici de foame, nici de adăpost.

Bogăție
342 ∗ O viață bogată nu înseamnă numai trai îmbelşugat.

Viață
343 ∗ Ştiința şi viața nu sunt întotdeauna în deplină armonie.

Îmbogățitul
344 ∗ Îmbogățitul se împăunează cu calități pe care nu le are şi îşi arogă drepturi ce nu i se cuvin.

Singurătate
Sănătate

Viața
345 ∗ Fiind atât de scurtă în raport cu eternitatea care ne aşteaptă, viața merită să fie trăită frumos.

Singurătate
346 ∗ Singurătatea este o grea povară mai ales atunci când nu ai cu ce să o *mobilezi*.

Îmbogățiți
347 ∗ În România postdecembristă cei mai mulți dintre îmbogățiți şi-au făcut averile cu *tunuri* date avuției naționale, cu şpăgi, cu evaziuni fiscale, cu mari escrocherii bancare, cu speculații la bursă etc. Câți mai muncesc cinstit?

Viață
348 ∗ Viața veşnică nu este cea pământeană.

Singurătate
349 ∗ Singurătatea nu este doar o stare, ci mai mult o trăire sufletească.

Singurătate
350 ∗ Singurătatea în mulțime nu e mai uşor de suportat decât cea în însingurare.

Preludiu

351 ∗ Singurătatea este preludiul însingurării.

Atenție!

352 ∗ Singurătatea: - drumul cel mai scurt spre însingurare;
- cale sigură de claustrare sufletească;
- instrument de tocat nervii;
- *râşniță* de măcinat gânduri;

Candidat

353 ∗ Însinguratul – candidat la o boală psihică.

Viață

354 ∗ Viața nu-i o nesfârşită lună de miere şi nici o perpetuă petrecere cu lăutari.

Drum

355 ∗ Stă în puterea omului să-şi aleagă drumul în viață, dacă şansele şi soarta îi sunt favorabile.

Eroare

356 ∗ Este o gravă eroare să-ți imaginezi viața ca pe o apă limpede şi lină.

Împliniri

357 ∗ Împlinirile şi bucuriile în viață nu ți se oferă de-a gata, ca o mană cerească.

Biruitori

358 ∗ În lupta cu obstacolele vieții biruiesc cei puternici şi perseverenți.

Dacă

359 ∗ Dacă omul ar trăi două vieți, cea de-a doua ar număra, cu siguranță, mai puține greşeli.

Educație

360 ∗ Educația pentru sănătate trebuie încorporată în educația generală.

Avuție

361 ∗ Este grav când sănătatea-i sacrificată pentru avere. Ahtiații după îmbogățire nu trebuie să uite că *sănătatea este cea mai mare avuție a omului*.

Boala

362 ∗ Boala vine nepoftită
Şi cu greu e izgonită.

Viață lungă

363 ∗ Cine îşi apără sănătatea îşi prelungeşte viața.

Tandem

364 ∗ Sănătatea trupească trebuie să fie însoțită de sănătatea psihică.

Logic!

365 ∗ Din minți bolnave nu pot ieşi decât idei nesăbuite.

Boli

366 ∗ Multe boli se instalează pe nesimțite sau intempestiv şi pleacă anevoie ori niciodată.

De ştiut!

367 ∗ Nu există boli ruşinoase, există numai persoane care se ruşinează să se arate medicului.

Boală

368 ∗ Boala nu-i mai puțin gravă şi periculoasă dacă e tăinuită.

Pierzanie

369 ∗ Cine cu paharul se-nsoțeşte
Pe drumul pierzaniei sfârşeşte.

Viață tihnită

370 ∗ Înfrățeşte-te cu cumpătarea, înarmează-te cu răbdare, fă legământ cu înțelepciunea, prețuieşte munca şi economia, îngrijeşte-te de sănătate şi vei avea o viață tihnită.

Îndemn

371 ∗ Sănătatea trebuie prețuită şi apărată încă din primii ani de viață, nu numai atunci când începe să se erodeze.

Înțelepciune

372 ∗ Pentru sănătatea psihică, e mai înțelept să te bucuri de ceea ce ai, decât să te întristezi de ceea ce îți lipseşte.

Boală fără leac

373 ∗ Se ştie din veac de veac
Că boala de putere n-are leac.

Credință

374 ∗ Credința este un adjuvant stenic, benefic sănătății psihice.

Bine-rău
Speranțe
Noroc
Fericire

Norocul

375 ∗ Norocul nu poartă ochelari, ca să te găsească, şi nici picioroange ca să te poată ajunge.

Fericire

376 ∗ Fericirea, ca trăire afectivă pozitivă, nu poate fi măsurată, nici standardizată iar uneori nici explicată.

Credință

377 ∗ Credința în ajutorul divin declanşează resorturi sufleteşti şi raționale care îi ajută pe oameni să depăşească dificultățile şi, în unele cazuri, suferințele.

Speranțe

378 ∗ Speranțele, oricât de fanteziste şi de îndrăznețe ar fi, trebuie să se întemeieze pe premise reale.

Suferințe

379 ∗ Suferințele psihice, care se instalează insidios, sunt mai grave şi mai periculoase decât multe dintre maladiile trupului.

Condiție

380 ∗ Pentru a se materializa, speranțele trebuie să devină mobiluri ale activității.

Psihiatru
381 ∗ Un bun psihiatru trebuie să posede abilitatea de a citi în sufletele pacienților, oricât de ferecate ar fi ele.

Speranța
382 ∗ Speranța – jonglerie a spiritului pentru a ne menține pe linia de plutire.

Terapie
383 ∗ Medicii şi personalul medical auxiliar trebuie să ştie că şi vorbele au efecte terapeutice.

Speranța
384 ∗ La început speranța este o proiecție incertă. Acționând în acea direcție ea se poate materializa.

Prioritate
385 ∗ Consumatorii de alcool, tutun, droguri, au optat pentru drumul cu prioritate spre moarte.

Adevăr
386 ∗ Nimeni nu a scăpat de sărăcie doar făurind speranțe.

Stea
387 ∗ Este o şansă pentru fiecare
Să-şi afle steaua norocoasă, călăuzitoare.

Fericirea

388 ∗ Fericirea – un fel de *fata morgana*.

Dragostea

389 ∗ Dragostea – un vis frumos ce se risipeşte odată cu trezirea la realitate.

Poartă

390 ∗ Poarta fericirii se deschide numai celor ce ştiu să o desferece.

Noroc

391 ∗ Cine se naşte cu noroc
Toate-i merg din plin şi la soroc.

Neîncredere

392 ∗ Leneşul nu este crezut când laudă munca şi nici mincinosul când preamăreşte adevărul.

Noroc

393 ∗ Norocul nu-ți bate în fiecare zi la uşă.

Pivot

394 ∗ Cinstea – pivotul moralității.

Cinstea

395 ∗ În mediile corupte cinstea nu este prețuită.

Suferință

396 ∗ Omul cinstit adesea are de pătimit.

Om cinstit

397 ∗ Într-o societate coruptă, cinstitul se luptă cu *morile de vânt*, ca Don Qujote, şi adeseori cade în dizgrație.

Paradox

398 ∗ Deşi pentru mulți e greu de-nchipuit,
Binele, adesea, cu rău e răsplătit.

Răul

399 ∗ Răul, oricât de mic şi aparent inofensiv, sapă la temelia echilibrului psihic asemenea picăturii chinezeşti.

Recunoştință

400 ∗ Recunoştința – o floare rară care nu creşte şi nu înfloreşte în suflete aride, în caractere schiloade şi în medii cu moralitate viciată.

Rugăciune

401 ∗ Roagă-te divinității să te ferească de păcate, nu pentru iertarea lor.

Recomandare

402 ∗ Nu da lecții de cinste şi dreptate dacă ai conştiința pătată.

Lauda

403 ∗ Cine vorbeşte mereu despre propriile merite nu este dispus să le recunoască pe ale altora.

Îndemn

404 ∗ *Greşeala* nu se şterge
(ca o scriitură cu creta),
Nu se spală
(ca o cămaşă purtată),
Nu se răscumpără
(ca un bun amanetat),
Nu se uită
(ca un vis urât),
Greşeala se iartă
(când e posibil).
OCOLEŞTE-O!
(când îți stă în putință).

Imposibil

405 ∗ Binele şi răul nu pot coexista într-un suflet curat.

Adevărul

406 ∗ Adevărul nu poate fi mistificat chiar dacă este învăluit în cuvinte meşteşugite şi în fraze alambicate.

Mistificare
407 ∗ Un adevăr denaturat nu este cu nimic mai bun decât o minciună cosmetizată. Ambele ascund realitatea.

Adevăr
408 ∗ Când adevărul umblă despuiat, minciuna trebuie să-şi pună pelerină.

Cu neputinţă
409 ∗ Între adevăr şi minciună nu se pot stabili relaţii idilice.

Mitoman
410 ∗ Celui ce s-a însoţit cu minciuna nu-i este la îndemână adevărul.

Întreg
411 ∗ Adevărul nu poate fi fracţionat şi oferit pe bucăţele. El are valoare numai dacă este întreg, nedisimulat.

Dor
412 ∗ Nimeni nu duce dorul răului şi urâtului.

Dorinţă
413 ∗ Numai în frumos şi bine
Vrea să trăiască oricine.

Asociere

414 ∗ Răul tot cu rău se-adună,
Făcând împreună casă bună.

Vicii

415 ∗ Viciile se deprind uşor, se înrădăcinează adânc şi arareori mai poți scăpa de ele.

Alegere

416 ∗ Între binele iluzoriu şi răul acceptabil este de preferat cel de-al doilea.

Năzuință

417 ∗ Binele spre bine năzuieşte
Şi răul cu rău se însoțeşte.

Aşa nu!

418 ∗ Cei ce fac binele pentru a culege elogii şi recunoştințe se situează în afara moralei creştine.

Muncă
Profesie
Economie

Rugă

419 ∗ Munca pământului – rugă pentru divina pâine.

Ofrandă

420 ∗ Sudoarea truditorului pământului – ofrandă pe altarul muncii.

Uitare

421 ∗ Binele lesne este dat uitării; răul – niciodată.

Gust

422 ∗ Picăturile de sudoare ale țăranului sunt încorporate în gustul dumnezeiesc al pâinii.

Noroc

423 ∗ Campaniile electorale sunt evenimente în care se fac cele mai multe promisiuni (se spun cele mai multe minciuni). Noroc că ele nu durează prea mult şi au loc din patru în patru ani.

Altar

424 ∗ Ogorul – altarul de rugăciune pentru cei ce lucrează pământul.

Noroc

425 ∗ Pentru cei născuți cu noroc nu există obstacole de netrecut, nici situații pe care să nu le poată stăpâni. Poporul a exprimat acest adevăr în versurile:

Fă-mă, mamă, cu noroc
Şi aruncă-mă în foc!

Patrioți

426 ∗ Cei ce iubesc pământul îşi iubesc țara şi neamul.

Hărnicie

427 ∗ Omul harnic nu are timp să se plictisească.

Economie

428 ∗ Cei cu venituri mici ştiu că banii trebuie drămuiți nu risipiți.

Dramă

429 ∗ Banul greu se adună, lesne se cheltuieşte.

Economul

430 ∗ Cheltuitorul nu are niciodată bani, economul are întotdeauna.

Chibzuială

431 ∗ Cei ce cu sudoare banul dobândesc,
Cu multă grijă îl chivernisesc.

Împrumuturi

432 ∗ Uşor de împrumutat, greu de înapoiat.

Ținere de minte

433 ∗ Omul uită uneori că este dator, dar niciodată nu uită când are de primit.

Dascăl

434 ∗ Nu poți fi un ilustru dascăl şi, totodată, mare om de afaceri.

Munca

435 ∗ Ca activitate existențială pentru om, munca trebuie cultivată copiilor încă din primii ani de viață.

Munca

436 ∗ Munca este producătoare de valori materiale, spirituale şi de virtuți umane. Din aceste considerente ea devine cel mai de seamă atribut al omului şi *cel mai mare educator*.

Prețuire

437 ∗ Cine cu munca cinstită s-a-nfrățit
Trăieşte decent şi de lume-i prețuit.

Educație

438 ∗ Învățați-i pe copii cum să economisească banii pentru că dexteritatea de a-i risipi o dobândesc singuri.

Slugă
439 ∗ Cui nu-i place să fie stăpân, se face slugă.

Profesie
440 ∗ Copilăria şi adolescența sunt perioadele optime pentru proiectarea şi pregătirea viitoarei profesii.

Drum
441 ∗ Parcursul de la sărăcie la bunăstare este susținut de muncă, ambiții şi speranțe. Drumul invers este acompaniat de renunțări, disperare şi blazare.

Povară
442 ∗ Munca e grea, în unele cazuri chiar epuizantă, dar inactivitatea este de-a dreptul insuportabilă pentru cei care munca a constituit rațiunea existenței lor.

Investiții
443 ∗ Pentru a prospera economic, banii nu trebuie risipiți, ci înmulțiți.

Banii
444 ∗ Banii nemunciți sunt cu uşurință irosiți.

Economie
445 ∗ Economul nu trebuie etichetat ca zgârcit.

Munca

446 ∗ Este important să-i învățăm pe copiii noştri să muncească, aşa cum îi deprindem să mănânce singuri, să meargă şi să vorbească, pentru că MUNCA a fost şi este *cel mai mare educator*.

Lene

447 ∗ Cine s-a învățat să trândăvească, anevoie va dori să trudească.

Munca

448 ∗ Munca este izvor de bunăstare numai atunci când te poți bucura de roadele ei.

Chibzuința

449 ∗ Chibzuitul poate deveni bogat, risipitorul – niciodată.

Conducător

450 ∗ Este de preferat un conducător intransigent şi drept, unuia capricios, inconsecvent şi cu reacții imprevizibile.

Contrast

451 ∗ Harnicul aleargă după treburi iar leneşul fuge de ele, ca dracul de tămâie.

Leneşul

452 ∗ Şi când caută umbra deasă şi patul moale leneşul pretinde că nu îşi vede capul de treburi.

Lenea

453 ∗ Lenea şi cu sărăcia fac casă bună dintotdeauna.

Pierdere

454 ∗ Cine se asociază cu leneşul merge la pierdere sigură.

Leneşul

455 ∗ Leneşul se hărniceşte doar la băutură, mâncare şi câştig fără muncă.

Dreptate
Adevăr
Minciună

Îndemn

456 ∗ Nu aştepta dreptate de la justiţiari corupţi şi nici logică de la colportorii absurdului.

Hărnicia

457 ∗ Hărnicia, ca şi lenea, în fragedă pruncie se învaţă.

Stat de drept

458 ∗ Nu poate fi numit stat de drept acela în care apărătorii dreptăţii nu sunt pătrunşi de responsabilitatea actului justiţiar.

Munca

459 ∗ În familiile în care se munceşte cu temei, copiii deprind dragostea de muncă şi hărnicia cu mai mare uşurinţă.

Economie

460 ∗ Celui ce, din cauza lipsurilor, spiritul de economie *i-a intrat în sânge*, se desparte greu de bani şi după ce veniturile îi permit o lejeritate financiară.

Risc

461 ∗ Cu justiţiari corupţi, rişti să îmbătrâneşti căutându-ţi dreptatea.

Justiție
462 ∗ Dacă justiția e oarbă, dreptatea este schiloadă.

Răsplată
463 ∗ Pământul cu roade bogate răsplătește
Pe cel ce cu râvnă și credință îl muncește.

Justiție coruptă
464 ∗ Când justiția e coruptă, balanța dreptății înclină spre cel bogat.

Grav!
465 ∗ Când legiuitorii încalcă legea e grav. Dar e și mai grav când sunt făcute legi pentru grupuri de interese.

Teamă
466 ∗ Hoțul se teme că va fi prădat iar mincinosul că adevărul va ieși la iveală.

Ordine și justiție
467 ∗ Nu căuta ordine acolo unde domnește haosul, și nici justiție în împărăția arbitrarului.

Justificare
468 ∗ Justițiarul susține întotdeauna că a acționat în numele dreptății.

Adevăruri:

469 ∗ *Dacă dragoste nu e, nimic nu e;*
Dacă muncă nu e, nimic nu e;
Dacă pace nu e, nimic nu e;
Dacă dreptate nu e, nimic nu e;
Dacă cinste nu e, nimic nu e;
Dacă educație nu e, nimic nu e…
etc.
Toate sunt aserțiuni călăuzitoare,
Esențe ale vremurilor prezente şi viitoare.

Dreptate

470 ∗ Dreptate, de toată lumea căutată,
Te vei înstăpâni, definitiv, vreodată?

Judecătorul

471 ∗ Judecătorul, ca împărțitor de dreptate, are nevoie nu numai de multe şi temeinice cunoştințe de specialitate dar şi de perspicacitate, simț al dreptății şi înțelepciune.

Pericole

472 ∗ Prin consecințele lor nefaste, incompetența şi corupția sunt la fel de periculoase în actul de justiție.

Neadevăr

473 ∗ Un adevăr dezvăluit doar pe jumătate este un neadevăr întreg.

Mitoman

474 * Cel ce deformează şi mistifică adevărul cu nonşalanță, fără să fie obligat să o facă, este mitoman.

Minciună

475 * O minciună te poate scoate odată din încurcătură dar reprezintă primul pas spre deprinderea de a minți.

Familie
Dragoste
Căsătorie
Părinți
Copii

Armonie
476 ∗ Bunăstarea trebuie să fie acompaniată de armonie în viața de familie şi în relațiile sociale.

Căsătorie
477 ∗ Căsătoria – colac de salvare pentru fetele bătrâne.

Nuntă
478 ∗ Nunta – petrecere cu lăutari pentru înmormântarea libertății.

Judecător
479 ∗ Nu este dregătorie mai înaltă şi mai responsabilă decât aceea de împărțitor de dreptate.

Erori
480 ∗ Ca şi medicul, judecătorul poate zdruncina destine şi curma vieți prin erorile sale.

Nuntă
481 ∗ O nuntă *ca-n poveşti* nu reprezintă o garanție pentru o căsnicie trainică şi fericită.

Amnezie
482 ∗ Cei ce transformă viața de cuplu într-un iad, uită că au o singură viață.

Copii
483 ∗ Copiii sporesc trăinicia vieții de familie, o înfrumusețează şi o îmbogățesc.

Bucurii şi întristări
484 ∗ Copiii aduc multe bucurii părinților, dar şi cele mai mari întristări dacă sunt prost educați.

Părinți
485 ∗ Părinții care au copii buni se pot considera fericiți.

Ideal
486 ∗ Idealul căsniciei – să fie ca o nesfârşită lună de miere.

Măsură
487 ∗ Nu oferiți copilului mai mult decât are nevoie fără să-i cereți nimic.

Copii
488 ∗ Când sunt mici, copiii aduc bucurii părinților luminându-le viața. Când ajung mari unii copii le-o întunecă.

NU!
489 ∗ Tonul ridicat, violențele verbale şi fizice, amenințările sunt dăunătoare în educația copilului.

Autoritate
490 ∗ Metaforic vorbind, copiii trebuie să *joace* după cum le *cântă* părinții, şi nu invers.

Egoism
491 ∗ Dragostea exagerată față de copii este expresia egoismului nestăpânit al părinților.

Creuzet
492 ∗ Dragostea părintească şi ambientul familial sunt *creuzetul* în care are loc *germinația* personalității copilului.

Dragoste exagerată
493 ∗ Dragostea excesivă față de copil generează capricii, uneori lene şi, întotdeauna, lipsă de respect şi de prețuire față de părinți.

Fericire falsă
494 ∗ Nu poate fi fericire adevărată aceea care se clădeşte pe nefericirea altora.

Exemplu
495 ∗ Parafrazând vorbele înțelepte ale unui mare gânditor francez, părinții şi educatorii nu trebuie să uite, nici un moment, că nu-i învață pe copii ceea ce ştiu, nu-i învață ceea ce vor, îi învață ceea ce sunt ei înşişi.

Dragostea
496 ∗ Dragostea, ca sentiment uman înălţător, înnobilează şi amplifică iubirea.

Promisiune
497 ∗ O promisiune mincinoasă este la fel de dăunătoare ca şi o falsă declaraţie de dragoste.

Copii
498 ∗ Copiii nu trebuie să tragă ponoase de pe urma greşelilor părinţilor.

Exemplu
499 ∗ Aproape toţi copiii îşi organizează viaţa şi se comportă aşa cum au învăţat de la părinţi.

Idealuri
500 ∗ Prin copiii lor, părinţii visează realizarea idealurilor lor materiale, sociale şi profesionale.

Familie
501 ∗ Femeia harnică şi înţeleaptă este sufletul familie iar bărbatul, vrednic şi devotat, stâlpul casei.

Respect
502 ∗ Cine nu îşi respectă părinţii riscă să nu se bucure nici el de respectul copiilor săi.

Dragoste frățească
503 ∗ Cineva afirma, nu fără temei, că adevărata dragoste dintre frați se vede la împărțirea moştenirii.

Copii
504 ∗ Copiii buni – fericirea supremă a părinților, care au ştiut cum să-i crească.

Alegere
505 ∗ Când îți alegi partenerul de viață nu te uita numai la frumusețe, la marca limuzinei, la mărimea contului bancar sau a vilei. Străduieşte-te, înainte de toate, să-i descifrezi caracterul.

Logodnice
506 ∗ Cineva se întreba, pe bună dreptate: dacă toate logodnicele sunt bune, de unde atâtea neveste rele? Chiar aşa!

Însoțire
507 ∗ Însoțeşte-te în viață cu cel bogat sufleteşte şi-i om de omenie, nu cu cel avut dar fără suflet.

Rațiune
508 ∗ Când îți alegi tovarăşul de viață ascultă şi glasul rațiunii, nu numai pe cel al inimii.

Laudă

509 ∗ Când soția își laudă sau critică prea mult soțul e semn că în cuplul respectiv scârțâie ceva.

Armonie

510 ∗ Armonia în viața de familie este lucrul cel mai important pentru creşterea copiilor.

Exemplu

511 ∗ În educația familială, sfaturile şi îndemnurile trebuie să fie însoțite de exemplele bune ale părinților.

Decizie

512 ∗ În dezbaterile casnice, de regulă, EA are ultimul cuvânt.

Nestatornicie

513 ∗ Nestatornicia în viața de cuplu nu are numai cauze ce țin de relațiile intime.

Măsură

514 ∗ Dragostea nu este completă şi împlinită dacă cei doi protagonişti nu dăruiesc şi primesc în aceeaşi măsură.

Răzbunare

515 ∗ Dragostea înflăcărată şi credincioasă generează ură nestăpânită şi răzbunare duşmănoasă din partea celui trădat.

Trăinicie

516 ∗ Trăinicia unei familii este dată mai mult de dragoste şi de roadele ei, copiii, decât de actul oficial în baza căruia s-a constituit.

Investiție

517 ∗ Investiția în copii pentru a-i forma ca personalități complete şi a-i pregăti pentru profesie şi viață socială este investiția cea mai profitabilă.

Căsnicie

518 ∗ O căsnicie dăinuieşte şi după ce vâlvătaia dragostei s-a potolit şi a devenit amintire, dacă au rămas înțelegerea, îngăduința şi respectul reciproc.

Familie

519 ∗ O familie nu este completă şi împlinită dacă nu are urmaşi.

Inimi

520 ∗ Inimile perechi adesea se-ntâlnesc
Şi în deplină dragoste convie țuiesc.

Parteneri

521 ∗ Nu încerca să găseşti partenerul ideal pentru că niciodată nu îl vei afla.

Vinovați

522 ∗ Dragostea exagerată a părinților față de copii le întunecă rațiunea astfel că ei nu mai văd prăpastia spre care li se îndreaptă odraslele şi nu înțeleg că ei sunt principalii vinovați în cazul unui eşec paideic.

Dragoste

523 ∗ Dragostea prea trâmbițată
Nu este dragoste adevărată.

Familie

524 ∗ Tineretul trebuie pregătit pentru viața de familie aşa cum este pregătit pentru profesie şi pentru viața socială, pentru că familia întemeiată pe înțelegere, respect şi ordine în toate se constituie într-un mediu favorabil creşterii şi educației copiilor.

Copii

525 ∗ Copiii bine educați şi pregătiți pentru profesie şi viață aureolează frunțile părinților care le-au dat naştere şi i-au crescut.

Întrebare
526 ∗ Toți părinții, în mod firesc, își iubesc copiii şi sunt gata de orice sacrificii pentru fericirea lor. Dar câți copii îşi stimează părinții şi le sar în ajutor când aceştia au nevoie de ei?

Părinți
527 ∗ Părinții prea iubitori
Nu pot fi buni educatori.

Reciprocitate
528 ∗ Dragostea este neîmplinită şi şubredă dacă nu se întemeiază pe reciprocitate.

Dragoste
529 ∗ Puterea dragostei este incomensurabilă. Numai cei ce o trăiesc, cu adevărat, îi cunosc dimensiunile reale.

Dragoste
530 ∗ În dragostea ardentă, impulsurile inimii nu țin seama de avertismentele rațiunii.

Deziderat
531 ∗ Orice s-ar spune, dragostea rațională este doar un deziderat.

Prudență
532 ∗ Mărturiile copiilor sunt susceptibile de denaturări şi fabulații şi de aceea trebuie acceptate cu multă prudență.

Diverse

Urmaş

533 ∗ Cine lasă urmaşi bine educați şi stimați poate spune că nu a trăit degeaba.

Diplomație

534 ∗ Esența diplomației: una să gândeşti, alta să spui; să vorbeşti ceea ce trebuie, nu ceea ce vrei.

Greşeli

535 ∗ A greşi este omeneşte. Totul este să nu persişti în greşeală.

Dificultate

536 ∗ E greu să afli politician loial şi slugă credincioasă.

Falsitate

537 ∗ Să nu te aştepți la ceva bun de la omul cu zâmbet fals şi cu gând ascuns.

Plăceri

538 ∗ De droguri să te ții cât mai departe
Ele oferă plăceri aducătoare de moarte.

Cruce

539 ∗ Nu împovăra pe altul despovărându-te pe tine. Fiecare trebuie să-şi ducă propria cruce.

Război

540 ∗ Cel mai greu război este cel pe care trebuie să-l duci împotriva propriilor slăbiciuni, iar victoria obținută este mai prețioasă.

Loterie

541 ∗ Nu aştepta să-ți faci casă atunci când vei câştiga la loterie.

Fentări

542 ∗ În viață, ca şi în fotbal, reuşesc cei ce stăpânesc arta fentării.

Prețuire

543 ∗ Din păcate, sănătatea şi libertatea începem să le prețuim când nu le mai avem.

Strălucire

544 ∗ Presărând nestemate în proiectele de viitor, asigurăm strălucire trecutului, ştiut fiind că de umbră şi de trecut nu te poți lepăda niciodată.

Credință

545 ∗ Adevărata credință este cea pe care o porți în suflet, nu aceea pe care o afişezi.

Utopii
546 ∗ Dorința, asociată cu voința, declanşează acțiunea, fapta. În absența voinței, dorințele rămân simple utopii.

Iubire şi rațiune
547 ∗ Gândim cu mintea şi iubim cu inima. Dar ce bine ar fi dacă în gândire am încorpora şi o fărâmă de iubire iar în dragoste un stop de rațiune.

Surori
548 ∗ Fudulia şi prostia sunt ca surorile siameze.

Ideal
549 ∗ Idealul devenirii umane este îngemănarea bogăției spirituale cu frumusețea morală.

Noblețe
550 ∗ Gândurile bune şi sentimentele nobile înfrumusețează chipul omului.

Iarna
551 ∗ Iarna – anotimp rece care este primit cu răceală de oameni.

Chibzuință

552 ∗ Întotdeauna chibzuința trebuie să preceadă acțiunea, fapta. Regretele de pe urmă sunt zadarnice.

Necazuri

553 ∗ Nu toate necazurile se abat intempestiv peste om. Unele sunt căutate.

Dificultate

554 ∗ Este greu să ajungi pe cea mai înaltă treaptă a podiumului mondial, dar e şi mai greu să te menții acolo.

Lanțuri

555 ∗ Într-o societate împilatoare, nou-născuții vin pe lume ferecați în lanțuri.

Făgăduință

556 ∗ Cel mai uşor lucru este să făgăduieşti şi cel mai greu lucru este să te ții de cuvânt.

Trecut

557 ∗ Trecutul – prezent arhivat.

Prezent

558 ∗ Prezent – clipa ce stă să plece.

Lanțul vieții
559 ∗ Învață din experiența trecutului, trăieşte cu chibzuință prezentul şi proiectează cu înțelepciune viitorul. Acestea sunt cele trei entități temporale ce alcătuiesc lanțul vieții.

De ştiut…
560 ∗ E bine să ştii că viața nu începe şi nu se sfârşeşte cu tine.

Picătură
561 ∗ Fiecare om nu reprezintă decât o picătură din oceanul uman.

Cotcodăceală
562 ∗ Găina care cotcodăceşte mai tare nu face şi oul cel mai mare.

Libertate
563 ∗ Libertatea, ca valoare supremă a democrației, se manifestă plenar numai acolo unde domnesc cinstea şi respectul pentru lege.

Calamități
564∗ Seceta, inundațiile, alunecările de teren sunt consecințe ale necunoaşterii, nesocotirii sau încălcării grosolane a legilor inexorabile ale Naturii.

Vârste

565 ∗ Vârstele omului – ca anotimpurile anului: începem cu primăvara vieții (copilăria şi adolescența), parcurgem tinerețea şi maturitatea (vara prelungită a vieții), intrăm în perioada de declin (toamna vieții) şi, pe nesimțite, ne trezim în iarna vieții (bătrânețea).

Țel

566 ∗ Idealul de viață devine un puternic mobil atunci când este realist şi se întemeiază pe o corectă autocunoaştere.

Viitor

567 ∗ Fiecare societate îşi pregăteşte viitorul prin modul în care face educația tineretului.

Fericire

568 ∗ Fericirea individuală nu poate fi deplină dacă în jur domneşte nefericirea.

Orb

569 ∗ Orb nu este numai cel ce nu vede ci şi cel ce nu ştie să vadă.

Disponibilitate

570 ∗ Şi cele mai neînsemnate împliniri pot aduce un dram de fericire celor ce au disponibilitatea sufletească de a se bucura.

Timpul
571 * Nu timpul trece peste noi, accelerat,
Ci noi îl parcurgem lent, neobservat.

Euforie
572 * Un vin bun şi-o poezie
Provoacă euforie
Dacă vinu-i abundent
Şi poetul cu talent.

Istorie
573 * Istoria trăită este mai credibilă ca cea reconstituită.

Îndemn
574 * Fii generos ca soarele, discret ca luna şi răbdător ca pământul.

Fotbal
575 * Fotbalul trebuie jucat nu numai cu picioarele şi capul, dar şi cu cap.

Profesionişti
576 * Nu toți cei ce dau cu piciorul în minge sunt fotbalişti, după cum nu toți mâzgălitorii de hârtie sunt scriitori.

Schimbare
577 * Oamenii se schimbă după vremuri, nu şi vremurile după oameni.

Vremuri noi

578 ∗ Dorință împlinită pentru cei ce au beneficiat de raiul comunist: *la vremuri noi, tot noi*!

Laudă

579 ∗ Cotcodăceala – laudă în limbaj galinaceu.

Remedii

580 ∗ Neştiința, ca şi suferința, trebuie tratate cu remedii adecvate.

Succesiune

581 ∗ Prezentul – anticamera viitorului.

Iarnă

582 ∗ Iarna din natură oferă omului şi bucurii, cea din suflet – numai răceală.

Intenții

583 ∗ Nu toate intențiile bune au final fericit.

Vecini

584 ∗ Când vrei să-ți cumperi o casă vezi mai întâi ce fel de vecini vei avea. Casa o poți adapta gusturilor şi nevoilor tale, vecinii însă, nu.

Apa
585 ∗ Apa este lichidul vieții dar este şi al morții dacă nu-i cunoşti şi nu-i respecți legile.

Emigranți
586 ∗ Emigranții plătesc sufleteşte un preț de neimaginat pentru un iluzoriu trai îmbelşugat.

Timpul
587 ∗ Existența omului e trecătoare,
Peste un timp ce început şi nici sfârşit nu are.

Antipoluare
588 ∗ Împotriva poluării planetei luptă instituții, organe şi organisme naționale şi internaționale. Pe când o ofensivă concertată asupra poluării morale?

Tineri
589 ∗ Celor aflați în zorii vieții prezentul li se înfățişează gri şi încețoşat, iar viitorul pe care îl visează este adeseori idealizat.

Vise
590 ∗ Cine îşi întemeiază viața pe vise şi fantezii riscă să se situeze înafara realității.

Idealizare
591 ∗ Înfrumusețarea trecutului şi detestarea prezentului nu sunt premise favorabile pentru un viitor mai bun.

Iubire
592 ∗ Cine iubeşte copiii, lumina şi florile, iubeşte viața.

Stat de drept
593 ∗ Pentru a fi un stat de drept cu adevărat este necesar ca în țara respectivă să se manifeste toleranță zero față de încălcarea normelor juridice şi morale.

Prestigiu
594 ∗ Societatea care îşi prețuieşte, apără şi promovează valorile spirituale şi morale este o societate prestigioasă.

Prohod
595 ∗ Într-o lume în care domneşte dezmățul şi ticăloşia, neprihănirii i se cântă prohodul.

Datorii
596 ∗ Dacă cei mai mulți dintre oameni îşi achită datoriile băneşti sau materiale față de alții, puțini sunt cei care nu uită şi nu neglijează datoriile morale şi sentimentale pe care le au.

Vizionar

597 ∗ Cine înțelege corect esența prezentului este înțelept. Cel ce întrevede evoluția viitorului este vizionar.

Vină

598 ∗ Unele neajunsuri şi chiar boli ni le provocăm singuri şi atunci ne-ar plăcea să dăm vina pe alții.

Podoabe

599 ∗ Intelectul, caracterul şi afectivitatea sunt podoabele care înfrumusețează personalitatea omului.

Societate

600 ∗ Societatea care îşi pregăteşte, prețuieşte şi promovează valorile umane este o societate a progresului şi a viitorului.

Societatea ideală

601 ∗ În societatea în care domnia legii, munca şi cinstea sunt valori supreme, parveniții, lichelele, hoții şi corupții nu-şi găsesc câmp de acțiune.

Veşnicie

602 ∗ Gândirea omenească a creat sintagma *viața de apoi*. Cine crede în ea speră să se cunune cu veşnicia.

Imperative
603 ∗ Cunoaşterea cât mai completă a imperativelor vieții îl stimulează pe om să-şi sporească resursele fizice şi psihice pentru a le îndeplini.

Luptători
604 ∗ Cei ce se luptă cu greutățile vieții sunt nişte luptători; cei ce le biruie sunt învingători şi se pot bucura de roadele strădaniilor lor.

Fericirea
605 ∗ Fericirea? – o trăire afectivă dulce ca somnul din zori, care inundă inima, luminează chipul şi dă strălucire privirilor.

Plăcere
606 ∗ Îngâmfatului lauda îi provoacă mare plăcere, precum porcului scărpinatul pe burtă.

Suferință
607 ∗ Înfumuratul suferă când nu este lăudat.

Blam
608 ∗ Când este făcută fără temei, lauda poate avea efectul unui blam.

Voință
609 ∗ Stăpânirea de sine, păstrarea calmului în momente dramatice evidențiază puterea voinței.

Realism
610 ∗ Cine are simțul realității nu se lasă înşelat de aparențe.

Victime
611 ∗ Visătorii şi credulii sunt victime uşoare ale escrocilor.

Fudul
612 ∗ Fudulul se împăunează cu calități şi merite iluzorii.

Fabulații
613 ∗ Mitomanii fabulează cu dezinvoltură iar unii chiar cred în aberațiile lor.

Soartă
614 ∗ Cursul vieții, lin sau zbuciumat,
De vrerea sorții ne este trasat.

Predestinări
615 ∗ Părinții, frații şi destinul nu sunt la alegerea omului

Destin
616 ∗ Oricât de viclean ai fi,
Destinul nu-l poți păcăli.

Robie
617 * Robia faţă de bani este aproape totuna cu robia socială.

Libertate
618 * Libertatea este iluzorie ca şi raiul celest.

Libertate
619 * Adevărata libertate este cea a gândirii pentru sine, neexprimată public.

Constrângeri
620 * Viaţa omului este, în fond, un nesfârşit şir de constrângeri: economice, politice, administrative, juridice, morale, religioase, sociale, familiale etc. Unde-i libertatea?

Suspiciuni
621 * Nu toţi bogaţii trebuie suspectaţi de fraude şi de corupţie.

Umilinţă
622 * Cea mai mare umilinţă pentru un om învăţat este să se ploconească în faţa unui neisprăvit, îmbogăţit fraudulos şi ajuns la putere.

Leneşul
623 ∗ După o zi de trândăveală, leneşul zice că e frânt de oboseală.

Beția
624 ∗ Beția n-a făcut pe nimeni fericit, în schimb a distrus pe toți cei ce i-au îndrăgit cărările.

Victime
625 ∗ Victimele alcoolului, fumatului, drogurilor şi ale practicilor sexuale aberante sunt persoanele lipsite de voință şi fără un ideal clar de viață.

Casa
626 ∗ Copiii îndrăgesc pentru toată viața casa în care au văzut lumina zilei, au făcut primii paşi şi au început să învețe alfabetul vieții.

Beție
627 ∗ Prietenia de pahar generează întotdeauna conflicte şi încăierări.

Prost
628 ∗ Prost nu este numai cel ce nu are minte ci şi cel ce nu-şi foloseşte puțina minte pe care o are.

Laudă
629 ∗ Când prostul te laudă înseamnă că te bagă în aceeaşi oală cu el.

Lupte
630 ∗ În politică alianțele, coalițiile, asociațiile, uniunile etc. au fost şi vor fi măcinate din interior de vrăjmăşii, orgolii şi interese partinice şi personale înguste.

Politician
631 ∗ Politicianul ideal este cel ce se consacră fără reținere intereselor celor care l-au ales.

Vorba
632 ∗ În unele situații, vorba poate lovi mai dureros decât pumnul.

Întrebări
633 ∗ Politica este o profesie? Implică ea unele calități morale şi intelectuale deosebite? Este o artă? Poate fi prestată de către orice persoană validă, mental şi fizic? Cine poate răspunde corect la aceste întrebări a înțeles ce fel de oameni trebuie să se afle la conducerea societății.

Vorbe ucigaşe
634 ∗ Nu sunt numai arme ucigaşe, sunt şi vorbe care omoară.

Viață

635 ∗ Viața trăită în trândăvie şi dezmăț este o viață irosită.

Uitarea

636 ∗ Uitarea, ca fenomen psihic opus acumulării de informații, pârjoleşte cămările memoriei şi distruge tot ceea ce nu este consolidat prin actualizare şi utilizare.

Asemănare

637 ∗ Nu există nici o deosebire între scamatori şi vânzătorii de iluzii.

Ascensiune

638 ∗ Unele voci susțin că puțini sunt cei ce acced în forul legislativ pe baza meritelor. Cei mai mulți obțin fotoliul de parlamentar pe baza *ochilor frumoşi* şi a unor *cotizații* substanțiale. Probabil că ştiu ei ce spun.

Politică

639 ∗ Este regretabil faptul că politica promovată de unii înalți demnitari nu este la înălțime.

Semănător

640 ∗ Nu poți avea linişte dacă semeni discordie.

Amnezie
641 ∗ Cei care, ajunşi în forurile înalte ale Puterii, urmăresc numai foloase personale uită cine şi de ce i-a trimis acolo. Viitorul scrutin le va aminti, cu siguranță.

Conflicte
642 ∗ Conflictele nu se aplanează prin contraziceri şi reproşuri.

Dificultate
643 ∗ La conflict se ajunge lesne; mai greu este să restabileşti calmul şi armonia.

Părtinire
644 ∗ Nu numai oamenii sunt părtinitori. Şi soarta favorizează pe unii şi-i oropseşte pe alții.

Încăpățânarea
645 ∗ Încăpățânarea nu trebuie privită numai ca o trăsătură negativă de caracter. Ea este necesară învățăceilor, creatorilor, cercetătorilor, luptătorilor pentru o cauză dreaptă, misionarilor, celor ce vor să se debaraseze de propriile slăbiciuni etc. Ea acționează în aceste cazuri ca o forță a voinței.

Binevoitori
646 ∗ Nu toți binevoitorii îți vor binele.

Zel
647 ∗ Când un binevoitor se dovedeşte prea zelos e semn că are gânduri ascunse.

Arme
648 ∗ Cu tact şi bunăvoință se poate pătrunde în citadela sufletelor ferecate.

Precizie
649 ∗ Ceasul biologic concurează la precizie cu oricare confrate al său, mecanic sau electronic.

Uituci
650 ∗ Risipitorii de timp, de sănătate şi de tihnă sufletească uită că au o singură viață.

Apreciere
651 ∗ Fiecare om apreciază vremea după propriile dorințe şi interese.

Chip şi suflet
652 ∗ Lumina sau negura de pe chip sunt expresia bucuriei sau tristeții din suflet.

Zicală
653 ∗ Gospodina flămândă face mămăliga mare şi crudă.

Insuficient
654 ∗ Numai cu proiecte frumoase şi îndrăznețe nu se poate construi viitorul.

Sete
655 ∗ Setea de putere şi de îmbogățire nu se potoleşte niciodată.

Frumusețe
656 ∗ Frumusețea morală a omului nu sare în ochi la prima vedere şi, din păcate, este mai puțin prețuită.

Regrete
657 ∗ Cei ce îşi aleg tovarăşul de viață numai după frumusețea fizică sau numai după mărimea averii au toate şansele să regrete mai curând sau mai târziu.

Victimă
658 ∗ Copilul neîndrumat şi nesupravegheat cade uşor victimă influențelor nefaste şi viciilor.

Maturizare
659 ∗ Maturizarea fizică şi fiziologică nu coincide, în toate cazurile, cu maturizarea intelectuală şi socială.

Secret
660 ∗ Un secret poate rămâne secret doar atâta timp cât este deținut de o singură persoană.

Oglindă
661 ∗ În ochi se răsfrânge lumina sau negura din sufletul omului

Zestre

662 ∗ Numai printr-o educație adecvată poate fi pusă în valoare zestrea ereditară.

Aureola

663 ∗ Aureola de pe capetele marilor personalități devine mai strălucitoare dacă titlurile ştiințifice, academice şi profesionale sunt dublate de trăsături de caracter nobile.

Gânduri

664 ∗ Gândurile negre, depresive, se adună în stoluri, ca ciorile înaintea furtunii. Este nevoie de voință puternică pentru a scăpa de ele.

Înfrățire nefastă

665 ∗ Cel ce cu tristețea se-nfrățeşte, încet, încet sufletul şi-îmbolnăveşte.

Refugiu

666 ∗ Cu puteri puține şi fără mari speranțe de viață bătrânii îşi caută refugiul în trecut, pe care îl evocă mereu cu nostalgie.

Index tematic

A

B

C

D

E

O

P

R

V

Z

ÎN LOC DE POSTFAȚĂ

Dialog interior

Orice om, indiferent dacă trăieşte singur sau înconjurat de semeni, dacă este tânăr sau vârstnic, are momente când stă de vorbă cu el însuşi. Nevoia de a dialoga cu sine apare mai frecvent la persoanele solitare, acelea care trebuie să suplinească *statul de vorbă* cu altcineva prin dialog cu propriul *eu.*

Dar ce poate să *vorbească* cineva cu el însuşi? Orice. Şi chiar mai multe decât cu un interlocutor, față de care nu vrei, nu poți sau nu trebuie să-ți descarci sufletul. În unele cazuri este chiar riscant să te confesezi altcuiva, fie ea persoană apropiată şi de încredere.

Revin la conținutul dialogului interior. În aceste *şuete* cu tine însuți, când arbitru este conştiința, pe care, oricât ai vrea nu o poți păcăli, îți treci în revistă şi îți analizezi propria activitate, adică îți faci bilanțul celor ce ți-ai propus şi ce ai realizat, şi întocmeşti proiecte pentru viitor. Într-un bilanț este imperios necesar să stabileşti dacă țelurile propuse au fost realiste, dacă mijloacele folosite au fost adecvate şi corecte, dacă rezultatele au fost cele aşteptate şi care vor fi paşii următori.

În aceste dialoguri, mai ales când duci o viață singuratică, retrăieşti momente din trecut, le drămuieşti cu mintea şi mai puțin cu inima, le întorci pe toate fețele, te bucuri pentru reuşite şi te întristezi pentru eşecuri, te certi şi te autoacuzi pentru greşeli, îți aduci învinuiri ca un procuror neîndurător, şi, asemenea unui judecător imparțial emiți sentința de autocondamnare.

Într-o *şedință de judecată* sunt aduse în fața *instanței* întâmplări şi fapte petrecute în lungi perioade de viață, în ani şi decenii. În forul interior, în memorie anii sunt comprimați, înghesuiți în minute şi secunde spre a fi analizați şi judecați.

- Dar gândurile?

- Gândurile, în slobozenia lor, zboară bezmetice peste timpuri nemăsurate, pătrund în adâncimea necuprinsului, se însoțesc haotic unele cu altele dând naştere imaginilor fanteziste care, necontrolate, pot altera şi zdruncina echilibrul psihic atunci când dialogul cu sine este utilizat în exces.

Singurătatea şi vârsta înaintată sunt două dintre condițiile favorizante ale dialogurilor interioare iar amintirile, aceste vestigii ale vieții trăite, reprezintă materialul supus prelucrării şi judecării. Adevăratul şi cel mai aspru judecător este propria conştiință. Ea este forul intim suprem în măsură să stabilească vinovățiile sau meritele.

Iată unul dintre multiplele dialoguri purtate cu mine însumi.

- *În inocenta copilărie timpurie ai dus o viață presărată de lipsiri, alături de mulți frați şi surori, sub oblăduirea unor părinți fără ştiință de carte dar înțelepți şi harnici, grijulii până la sacrificiu pentru familia lor numeroasă. Erai sortit, ca şi ceilalți copii din familie, să devii un țăran gospodar la casa lui. De ce ai dorit să iei drumul cărții, al învățăturii?*

- Pentru că la vremea aceea, fiind elev la şcoala din sat am prins drag de învățătură. Rețineam uşor lecțiile predate de învățător, le memoram iar aceasta mă ajuta să înțeleg alte lecții şi să fac legături între ceea ce dobândeam în timp la diverse obiecte de învățământ. Învățătorii spuneau că sunt sprinten la minte şi este păcat să nu merg la şcoală *mai departe*.

- *Îți dădeai seama că întreținerea unui copil în învățământul secundar era pentru părinți o grea povară?*

- Da! Chiar în aceste condiții grele, amplificate de războiul ce deja începuse, doream să învăț. Că în cei şase ani cât am învățat la şcoala din sat am fost un elev cuminte şi sârguincios o dovedeşte faptul că la concursul de admitere susținut la liceul „A.T. Laurean" din Botoşani am obținut o medie care mă situa

între primii zece reuşiți deşi o mare parte dintre candidați provenea din oraş.

- De ce ți-ai retras dosarul de la Laurean şi te-ai dus la concursul de admitere la Şcoala Normală de la Şendriceni? Liceul teoretic îți oferea posibilitatea să urmezi orice facultate ai fi dorit.

- Învățământul superior era pentru mine o țintă prea înaltă şi prea îndepărtată, în timp ce şcoala normală reprezenta drumul cel mai scurt spre obținerea unei calificări şi în plus îmi favoriza întoarcerea ca învățător în satul meu.

- Erai conştient de riscul pe care ți l-ai asumat renunțând la locul ocupat la liceul Laurean pentru probabilitatea de a intra cu bursă la şcoala normală, că dădeai vrabia din mână pe cioara de pe gard?

- Sincer, nu! Reuşita de la *Laurean* şi dorința de a scurta drumul spre o calificare mai rapidă m-au determinat să-mi asum acest risc.

- Pregătirea bună de la şcoala din sat şi experiența examenului de la liceul din Botoşani ți-au folosit la examenul de la Şendriceni?

- Da! Am fost admis la şcoala normală al treilea pe listă, cu bursă, aşa cum îmi doream, urmând să demonstrez pe parcursul celor opt ani de studii că posed calitățile necesare unui educator.

- După cele povestite în alte cărți în care faci referiri la etapa de studii Şendriceni,

rezultă că cei opt ani petrecuți acolo în vremuri tulburi şi grele, cu evenimente nefaste pentru țară şi generațiile trăitoare atunci, au fost hotărâtori pentru devenirea ta ca om de şcoală şi autor de cărți.

- Aşa este! Am mers la şcoala normală a domnului Iancu animat de dorința de a învăța cu temei şi de a deveni învățător. M-am dedicat învățăturii, pregătirii de ansamblu pentru activitatea didactică, am suportat cu stoicism vicisitudinile vieții izolate şi gri din anii de internat, privațiunile din anii războiului şi ai secetei, am aspirat spre ocuparea unui loc între premianții clasei şi am reuşit ca în cursul superior să mă situez pe locurile III şi II, fără a-l putea depăşi pe colegul Severincu, premiantul I în toți cei opt ani de şcoală.

- *Ai început să te cam lauzi, şi nu-i frumos!*

- Nu mă laud deloc. Dovadă sunt şi rezultatele de la universitate. În cei patru ani de studenție am avut la examene un singur *suficient* la *Literatura rusă şi sovietică*, iar la Examenul de stat, numai *foarte bine*.

- *Ştii că nu toți premianții din şcoală sunt fruntaşi în profesie şi în viața socială!?*

- Sorții au hărăzit ca filozofia mea de viață şi de muncă să mă conducă pe drumul spre afirmare în profesie, în societate şi în lumea oamenilor de cultură. Activitatea de

dascăl am prestat-o cu responsabilitate şi dăruire, impulsionat de dorința de a fi un educator apreciat şi respectat. Deşi funcțiile de conducere nu reprezentau pentru mine o atracție, le-am îndeplinit bine atunci când mi-au fost încredințate. M-au preocupat în mai mare măsură optimizarea activității la catedră, munca educativă ca diriginte şi cercetarea psihopedagogică. Acestea mi-au dat cele mai multe satisfacții şi mi-au furnizat materialul necesar pentru scrierile de mai târziu.

- Apropo de cărți! Ce te-a determinat să te apuci de scris? Într-un interviu acordat regretatului profesor Mircea Agrigoroaie de la Şcoala Normală ai afirmat că te-ai apucat de scris pentru a-ți ocupa timpul. Să înțeleagă cititorii că pătrunderea în lumea literaților s-a datorat unei situații conjuncturale? Să-mi fie iertată aprecierea dar motivația pe care ai oferit-o este cam subțire.

- Cred că ai dreptate. Opțiunea pentru scris are mobiluri interioare, chemări din viața parcursă, experiențe trăite şi tezaurizate în memorie.

- Gândeşti ca o ciubotă. De aceea nu mă mir că te-ai subapreciat şi ai pierdut trenuri care te puteau duce la destinații mai înalte. Ți-au lipsit îndrăzneala şi aspirațiile superioare. Colegi de-ai tăi, care nu erau mai breji ca tine, au țintit mai sus şi au ajuns pe culmile ierarhiei universitare, în cele mai înalte

sfere politice, funcționari superiori, demnitari. Când a fost situația de a lupta pentru menținerea în funcții, ai dezarmat, ai cedat, ai demisionat. Adu-ți aminte de gafa de la Bârlad când ai renunțat la funcția de director adjunct, de slăbiciunea de care ai dat dovadă când ai cedat presiunilor de a fi instalat la conducerea Liceului Pedagogic în locul tău un fost activist care nu avea decât meritul de a dovedi tupeu şi dorința de a se afla mereu în fruntea bucatelor. Să nu mai vorbim de renunțarea la învățământul superior în schimbul funcției de director la liceul „C. Negruzzi”.

- Degeaba mă certi! În viziunea mea de atunci, în angrenajul meu profesional nu figurau asemenea veleități. Țelurile mele dăscăleşti se situau pe un alt palier. Unul dintre acestea era de a rămâne în memoria şi sufletele elevilor mei ca un educator devotat, care le-a transmis, odată cu cunoştințele, şi înțelegeri profunde despre profesia didactică şi viață. Încerc să cred că am reuşit să fiu un *educator adevărat*.

- Sigur că nu a fost uşor drumul pe care l-ai parcurs în profesie şi în viață dar, cu aceleaşi eforturi ai fi putut realiza mai mult. Ți-au lipsit ambiția şi încrederea în forțele tale.

- Şi de data acesta ai dreptate. Dar trecutul nu-l poți schimba şi nici abandona. El face parte din *romanul* trăit al vieții personale.

Acum sună cineva la uşă. Mai vorbim!

Dialog interior (II)

De când ai început să scoți pe piața cărții volum după volum, îți exprimi tot mai insistent nemulțumirea că nu ai cumpărători, că cele trei cărți aflate în librării la un moment dat nu se vindeau decât în mică măsură. Este o realitate. Nu numai cărțile tale s-au prăfuit în rafturile librăriilor, aceeaşi soartă o au şi cărțile confraților mai experimentați şi mai cunoscuți.

- Sunt nevoit să reiau afirmația că nu mă aşteptam la un succes de librărie ca cel cunoscut de cartea lui Cărtărescu – *De ce iubim femeile*, sau a lui Dan Chişu – *Singur sub duş*. Iar dacă mai adaug şi interesul manifestat pentru cartea francezului Pascal Bruckner – *Luni de fiere*, risc să fac aprecieri deloc favorabile cu privire la genul de literatură căutat şi gustat de generația tânără a începutului de secol XXI, dar mă abțin.

- *Voiai să scrii ceva despre mecanismul creației, despre facerea unei cărți. Cred că te angajezi la o treabă complexă şi dificilă. Octavian Paler, în volumul* ***Viața ca o coridă****, face referiri la acest aspect: „...Nu ştiu foarte limpede ce calități îți trebuie pentru a scrie (...) Mai întâi trebuie să crezi că există cel puțin un*

om care aşteaptă cu nerăbdare spovedania ta. Apoi trebuie să speri că nu-l vei dezamăgi... Pe lângă talent (...) literatura îţi pretinde multe: puterea de a o lua mereu de la capăt, de a te culca seara convins că ai ratat totul şi de a te îndrepta apoi spre masa de scris îndată ce te trezeşti, inteligenţa de a fi modest (pentru a nu fi ridicol) şi nebunia de a fi orgolios (pentru a nu renunţa), curajul de a te înspăimânta când te simţi victorios şi insolenţa de a sfida înfrângerile găsind în ele tăria, tenacitatea, încăpăţânarea pe care nu ţi le pot da victoriile"...[1]

- Aşa este! În multe cazuri, ca şi în scrierea unei cărţi, este mai uşor să faci, adică să scrii, decât să explici cum şi de ce ai procedat într-un fel sau altul. Intervin în acest proces o multitudine de factori, condiţii, stări sufleteşti, aptitudini, capacităţi şi nu în ultimul rând, imaginaţia, gândirea şi voinţa.

- *Dar inspiraţia? De ce ai lăsat-o deoparte?*

- Cred că inspiraţia (divinitatea creatorului din orice domeniu) rezultă din îngemănarea tuturor componentelor pomenite mai sus. Ea nu vine atunci când creatorul are nevoie de ea, ori de câte ori ar dori el, ci atunci

---

[1] Octavian Paler – *Viaţa ca o coridă*, Ed. Cartea românească, Bucureşti, 1987, pp. 63-64.

când vrea ea, adică în chip neaşteptat. Momentul de creație este dependent de cel al apariției inspirației pe care P.I. Ceaikovski o compară cu „un oaspete ce nu vine întotdeauna la prima invitație”. Momentele de inspirație, de febră creatoare, trebuie folosite la intensitate maximă, indiferent de oră (din zi sau din noapte), de locul unde te afli (în pat, la servitul mesei, în tren, avion sau la volanul autoturismului, în țară sau străinătate). Ideile, care vin şi pleacă asemenea stolurilor de păsări, trebuie notate imediat, într-o codificare personală, pentru a nu fi pierdute. Se impune o prescurtare personalizată de genul stenografierii pentru că, din nefericire, consemnarea în scris nu poate ține pasul cu desfăşurarea accelerată a gândurilor, cu succesiunea precipitată a imaginilor şi a asociațiilor de idei care au loc la nivel cerebral. Febra creației include şi o importantă componentă afectivă care are rolul de a facilita procesul de creație, îi dă coloratura specifică personalității autorului. Dar, aşa cum se întâmplă multor utilizatori ai hârtiei şi pixului, nu întotdeauna când inspirația ne bate la uşă ne găseşte într-un moment potrivit, pregătiți cu cele necesare, pentru a aşterne pe hârtie un conținut de idei.

- *Cum se procedează în asemenea cazuri?*

- Sunt relatate în acest sens situații şi modalități dintre cele mai neobişnuite:

însemnări făcute cu orice obiect care poate lăsa urme, pe orice suprafață pe care se pot imprima slove sau cifre. Astfel, în unele cazuri au fost transformate în unelte de scris: bețe arse de chibrit, bețişoare înmuiate în scrumul de țigară transformat în cerneală, o bucată de sârmă înroşită în foc, un cui folosit pentru a scrijeli ş.a. Suprafețele de scris? Cutii de chibrituri sau ambalaje de țigări, bilete de tramvai sau de tren, chitanțe ori bonuri de casă, şervețele de masă, margini de ziar sau de carte, ambalaje din hârtie de orice fel, batiste, palma sau alte părți ale corpului. În momentele de preadormire, când gândurile scapă slobode de sub controlul conştiinței, se produc asociații de idei care împreună cu imaginația dau naştere unor scenarii şi imagini, unor formulări care trebuie notate înainte de a dispărea din minte.

- Încercai, cândva, să faci referiri şi la conținutul cărților pe care le-ai scris. Este un aspect abandonat?

- Nicidecum! Din respect pentru cititori şi pentru sacralizarea cuvântului scris am încercat să fac din scrierile mele nişte modeste rugi către zeii ce guvernează spiritul creației să-mi dea puterea de a le da sensuri şi valori formative spre a servi înaltului țel al edificării unor personalități complete, armonioase din copiii țării. Este, cred, una dintre cele mai înalte

şi umane idealuri ale unui om care şi-a închinat întreaga viață educației copiilor şi tinerilor.

- Când vrei să dai unor texte utilitate şi valoare de orientare în aspectele complexe ale educației trebuie să renunți la unele mijloace artistice care înfrumusețează spusele în favoarea unor formulări, expresii şi termeni mai realişti, mai prozaici?

- Da! Am sacrificat adeseori modalitatea de a spune frumos pentru cea de a spune corect şi bine, astfel că în unele cărți imaginile artistice sunt dominate de exprimări într-o terminologie literară cu mai puține floricele şi zorzoane, țintind utilul şi mai puțin frumosul.

- Să înțeleagă cititorii că nu urmăreşti să faci literatură beletristică?

- Aş fi profund dezamăgit dacă chiar şi o mică parte dintre cititorii mei ar ajunge la o asemenea apreciere. M-am străduit ca scrierile mele să fie mesaje educativ-formative, adresate într-o manieră literară atractivă.

Simt că pleoapele au devenit tot mai grele şi sunt gata să se împreuneze. Mai vorbim!

Cuprins